

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku

6 strani ob delavnikih

8 strani ob nedeljah

za borih

12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo

„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 8855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Avstrija in njene težave
Tiskovne tožbe proti nam
Seja narodne skupščine
Sovražna letala je pregnala
Ljubljanska megla
Glas slovenskih otrok
Škodljivci vinskih gor

Št. 172 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v nedeljo, dne 20. oktobra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Avstrija in njene težave

Položaj Avstrije v sedanji mednarodni situaciji ni nič kaj ugoden. Pravkar izvedena rekonstrukcija avstrijske vlade je avstrijsko vprašanje, ki je bilo letos že nekajkrat predmet diplomatskih razgovorov, spet spravila v ospredje našega in tujega zanimanja. Spremembe, ki so se te dni izvršile v avstrijski vladi, zaslužijo našo pozornost še v posebni meri. V zvezi z italijansko-abetesinskim sporom pa nas zanima še nekaj: avstrijsko stališče glede izvajanja sankcij proti Italiji, ker smo mi sami pri tem močno prizadeti.

Kakor znano, se je Avstrija v Ženevi odločila proti sankcijam, s tem pa tudi proti samemu DN, ki je garant njene neodvisnosti in njenih sedanjih meja. Za Avstrijo ta odločitev gotovo ni bila lahka in ne moremo si misliti, da je prišlo do nje brez močnega zunanjega vpliva, če ne celo pritiska.

Mussolinijeva afriška ekspedicija in ženevsko stališče do nje sta stvorila za Avstrijo in njeno vladno zelo neprijeten položaj. Iz te svoje mučne pozicije, ki jo je po eni strani diktiralo prijateljstvo do Italije, po drugi pa potreba po francoski in angleški zaslombi v primeru možnih komplikacij, ki bi ogrozile njen obstoj, so ji ostali trije izhodi: 1. da odbrzi svoj dose-danji režim, ki ji ga, kakor znano, ščiti Italija; 2. da se pod vplivom madjarskega kometiranja z Rajhom še ona približa Nemčiji, in sicer z rekonstrukcijo vlade v smislu koalicije z domačimi nacističnimi elementi, ali 3. da prekine z Italijo in vztraja v odporu proti Rajhu ter se popolnoma nasloni na Francijo in Anglijo.

Prva in druga rešitev bi predstavljali za sedanji avstrijski režim veliko nevarnost, ker bi v bistvu pomenili okrepitev že sedaj tako močne nacistične propagande doma, kar bi v doglednem času imelo nedvomno za posledico — konec avstrijske samostojnosti. V primeru sporazuma z nacisti bi bile take posledice samo skrajna rezultanta nujnega notranjega razvoja. V primeru nadaljnje okrepitve italofilske orientacije pa bi nacistična propaganda bila spet močno podžgana kot razumljiva reakcija vseh onih elementov, ki teže po zblizanju z Nemčijo.

Do tretje rešitve bi moglo priti le na podlagi daljšega notranjega razvoja v smislu postopnega opuščanja filofasističnih tendenc in prav tako postopnega približevanja k demokratični notranji ureditvi države. V ta namen bi bil potreben sporazum levo orientiranih krščansko-socialnih krogov s socialističnimi elementi, ki so tudi v sedanji Avstriji nedvomno še zelo močni. V sedanjem mednarodnem položaju bi najbrž samo ta rešitev pomenila obenem tudi rešitev avstrijske neodvisnosti, s tem pa tudi rešitev sedanjega stanja v Srednji Evropi in — rešitev evropskega miru; Saj dobro vemo, česa se v sedanjem položaju boji Francija, kaj bi glede Avstrije Italiji in verjetno tudi Angliji — ne bilo ljubo in s čim morajo prav v tej zvezi računati kot s podano možnostjo tudi države Male antante. Problem »anšlusa« je za Hitlerja še vedno odprto vprašanje in kdo ve, če niso več ko samo uganjanja prognoze o verjetni izrabi možnih komplikacij v Evropi prav v ta namen? Od časa do časa pa se kot protitež proti »anšlusu« in kot pravo srednje-evropsko strašilo pojavlja še vprašanje — habsburške restavracije, ki pa resno ne pride v poštev, ker je stališče drugih držav v tem vprašanju, zlasti pa stališče Male antante, precizno in ne dopušča dvomov.

Za kakšno rešitev se je v svoji težki poziciji odločila Avstrija sama? Dva najnovejša dogodka nam na to vprašanje dajejo jasn odgovor: Prvi je avstrijska odločitev glede sankcij, drugi pa najnovejša rekonstrukcija avstrijske vlade.

Rekonstrukcija dunajskega kabineta, po prvih vtisih sodeč, je bila izvedena v izrazito protirajhovskem duhu in v duhu polne naslonitve na Italijo. Zanimivo je, da sta izpadla iz vlade baron Neustätter-Stürmer in znani krščansko-socialni kmet-ski voditelj dr. Reiter. Prvi je bil odkrit pristaša sporazuma z Rajhom, drugi pa ni bil samo zagovornik sodelovanja z Nemčijo, marveč obenem tudi nevaren nasprotnik heimwehrovske diktature doma. Z odhodom teh dveh politikov iz vlade je novno močno podčrtana italofilska politika avstrijskega kabineta. Odstranitev majorja Feja pa pomeni v prvi vrsti prečiščenje heimwehrovskih vrst in njih popolno podreditve knezu Starhembergu, znamenemu prijatelju Italije, ki je s preosnovno vlado svojo pozicijo v Avstriji zelo utrdil. Skoro vsi novi ministri so na jožiji Starhembergovoi zaupniki.

Na fronti ni sprememb

Italijanska ofenziva južno Adue proti Makali

London, 19. oktobra. Agencija Reuter poroča: Kakor znano, je nastal na ogadenski fronti zastoj zaradi ponovnega deževja. Iz Abesinije pa med tem prihajajo vesti, da se Italijani na severni fronti pripravljajo na novo ofenzivo v smeri proti Makali. Doznavamo se, da je italijansko letalstvo včeraj že bombardiralo Makalo. Po brzobjavnih vesteh iz Asmare prične nova italijanska ofenziva južno od Adue že danes.

Proti Makali

Po poročilih poročevalca agencije iz Addis-Abebe so pričeli, kakor pravijo brzobjavne vesti iz Makale, Italijani napredovati vzdolž doline reke Sule in Dasu ter so njihovi prednji oddelki že prispeli do Admanesa, 30 km vzhodno od Makale. Po cesarjevih naredbah se vojska rasa Sejuma umika. Kljub temu pa prihaja do manjših bojov med italijanskimi in abesinskimi prednjimi stražami. Italijani so imeli pri teh bojih nekaj izgub. Zaenkrat še ni znano, ali se bodo Abesinci pri Makali postavili Italijanom v bran. Očividno bo italijanska vojska glede na njihovo taktiko skušala zavzeti najprej pobočja ob obeh straneh mesta in priti Abesincem, ki bi bili utrjeni v Makali, za hrbet. Zaradi tega se bodo Abesinci umaknili brzkone že prej, preden Italijanom uspejo ti manevri. Teren na jugu in jugozapadu Makale je silno težak in kakor vse kaže, se bodo morali Italijani šele tu zares pričeti bojevati z veliko opreznostjo.

Italijani izvajajo zadnje dni zelo obsežne letalske akcije v pokrajini Makale. Sicer pa so na severnem in južnem bojišču samo borbe med obojestranskimi predstražami.

Abesinci so izvedli več izvidnih predorov. Pri tej priliki so njihove patrulje vjele večje število italijanskih vojakov.

Abesinsko zbiranje čet je malone kon-

čano. V sestavi abesinskih čet so zopet postavljene čete rasa Gukše, ki je pobegnil k Italijanom.

V štab rasa Sejuma je poslanih več zelo spretnih generalstabsnih oficirjev. Smatrajo, da imajo Abesinci zdaj zbranih v prvih vrstah že 350.000 mož.

V Addis-Abebi krožijo vesti, da rasa Kasa s svojimi četami že sodeluje skupno z vojsko rasa Sejuma.

Bolezni razsajajo

Med tem prihaja v Abesinijo vedno več orožja in streliva. Poročevalec agencije, ki se nahaja nekje ob Sueškem kanalu, poroča, da je za Italijane nastala nova težava zaradi oskrbe z vodo. Med Italijani se je pojavila neka bolezen v obliki izpuščajev na spodnjem delu telesa, ki se počnejo zaceliti. V mnogih primerih se je pojavilo tudi vnetje pljuč ter ledvic in malarija. Poročevalec pravi v svojem poročilu, da je 35.000 delavcev poslalo generalu de Bonu petico, katero ga prosijo, naj jih uvrsti v vojsko, ker bi se rajše borili, kakor gradili ceste. General de Bono ni mogel sprejeti njihove zahteve in je v svojem odgovoru poudaril, da je njihovo delo na cestah brezpogojno potrebno za njihovo zmago.

Pojasnili abesinskega cesarja

Posebni dopisnik »Daily Telegrapha« v Addis-Abebi poroča, da je cesar izjavil, da niso doslej abesinske čete izgubile nobene bitke na nobenem bojišču. Zasedba Adue in Aksuma po italijanskih četah, je dodal neguš, nima nikakega vojaškega pomena, ker je Abesiniji iz strateških razlogov bilo več do tega, da ti dve mesti zasedejo Italijani, ne da bi se jim abesinske čete upirale.

Nato je neguš izjavil, da so absurdne vesti, po katerih naj bi bil general Nasibu, poveljnik abesinskih čet na fronti v So-

Pred sporazumom?

Laval se je odločil za DN

Francoska vlada je odgovorila na angleško vprašanje glede pomoči proti napadalcu pozitivno, vendar s pridržki — V Rimu sodijo, da je sedaj sporazum mogoč

Pariz, 19. oktobra. r. Snoči je generalni tajnik zunanjega ministrstva Leger izročil angleškemu poslaniku odgovor Francije na angleško vprašanje, kako francoska vlada tolmači 3. točko čl. 16. pakta DN. Odgovor je pozitiven v tem smislu, da izraža francoska vlada svoje soglasje z angleško interpretacijo omenjenih določb pakta DN. Francoska vlada pravi v svojem odgovoru, da je vzajemna pomoč držav članic DN, ki jo določa omenjeni člen pakta, avtomatsko obvezna napram vsaki državi, ki sodeluje pri kolektivnem izvajanju sankcij, določenih po zajednici držav, če je dotična država napadena od druge države, o kateri se je ugotovilo, da je kršila pakt.

Milo za drago

Poučeni francoski krogi poudarjajo, da se je Francija ponovno postavila striktno na osnovo pakta DN. Francoska vlada je definitivno prevzela obveznost, da bo sodelovala v kolektivni akciji. Hkratu pa omenjeni krogi naglašajo, da je treba stvarne pogoje za izvajanje tretje točke 16. člena razumeti v tem smislu, da v sedanjih okoliščinah ni nevarnosti, zaradi katere bi bilo

treba izvajati take sankcije, ker niti Anglija niti Italija nimata namena ogražati druga druge. Odgovor je v tem pogledu zelo podoben znanemu angleškemu odgovoru na francosko vprašanje o angleški pomoči v primeru nemškega napada, ko se je tudi Hoare skliceval le načelno na pakt DN, češ da dejansko te nevarnosti še ni.

Ministrski predsednik Laval je imel včeraj več razgovorov z maršalom Pétainom. Politični krogi sodijo, da so se ta posvetovanja nanašala na tehnično plat eventualnih vojaških sankcij.

Vrata še niso zaprta

Rim, 19. oktobra. (Havas.) Včeraj se je Mussolini sestal z angleškim poslanikom sirom Ericom Drummondom. Sestanek je bil zelo velikega pomena, čeprav ni bil odločilen za ureditev spora med Veliko Britanijo in Italijo. Jutri bo o tem sestanku objavljeno komunique. Poteka diplomatskih razgovorov med Parizom in Rimom ter med Rimom in Londonom zaenkrat še ni mogoče precizno dognati, toda že razgovori samo dokazujejo, da vrata še niso popolnoma zaprta. To so snoči v poluradni izjavi poudar-

nosti prepričali Schuschnigga, da se na dveh stilih naenkrat sedeti ne da.

Ta kamen preizkušnje bodo za Avstrijo najbrž — ženevske sankcije, proti katerim se je Avstrija izrekla »iz obzirov na staro prijateljstvo z Italijo«. S tem pa je tudi Avstrija prekršila pakt DN in iz Ženeve že prihajajo poročila o predlogih, naj bi se sankcijska akcija razširila tudi na one države, ki pri izvajanju sankcij proti Italiji ne bodo hotele sodelovati. To bi pa v prvi vrsti zadelo — Avstrijo samo. In prav v tem je nevarna igra sedanjega avstrijskega režima. Nihče ji ne zameri, da se ni izneverila prijateljstvu z Italijo, ki je, kakor pravi Schuschnigg, zanjo življenjskega pomena, pač pa ji ni ravno v čast njen odpor proti Ženevi, na katero je v svoji stiski pogosto in kaj rada apelirala. Zato bo prav in v duhu samega ženevskega pakta, če se jo za to nevhvaležno disciplino primerno ukori!

Ženske pletene

JOPICE

po Din 20.-

V TRPINOVEM BAZARJU

Maribor, Vetrinjska ul. 15

maliji, zapovedal svojim četam, da začno ofenzivo v odseku Ogadenu. Ta general ni vrhovni poveljnik naših čet na tej fronti, je izjavil Haile Selasije. Vrhovni poveljnik je ras Desta, v čigar hiši se zdaj nahaja italijanski poslanik grof Vinci. Sicer bi pa bil vsak napad na katerikoli fronti v nasprotju z našimi skrbno izdelanimi načrti. Mi zdaj samo branimo našo zemljo pred zavojevalci, a če bi šlo za kakšno ofenzivo, bi mogla dati iniciativo samo Italija. Mi si ne moremo dovoliti, da bi zapravljali svoje strelivo v puščavi ali v katerikoli drugih področjih naše zemlje.

Po drugi strani pa demantirajo glasove, razširjene v tujini, po katerih naj bi bilo prišlo do neke pobune v pokrajini Vozdžamu.

V kratkem izide v slovenskem prevodu epohalna knjiga Abesinija

Nerešeni problem Afrike.

Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—.

Naroča se pri založbi „Dom“, Ljubljana

Londonski pogoji

London, 19. oktobra. n. Vest, da je Laval pozitivno odgovoril na angleška vprašanja, je bila v Londonu sprejeta z velikim zadovoljstvom. Francoski odgovor so smatrali kot prvi pogoj za popuščanje napetosti na Sredozemskem morju. Anglija bo sedaj lahko umaknila del svojega vojnega brodomarja iz sredozemskih luk. Italija pa mora zato umakniti del svojih čet iz Libije. Nadalje morajo v italijanskem tisku prenehati napadi proti Angliji, da bi se pomirila evropska javnost. Zatrjuje se, da bi se pod takimi pogoji mogel doseči sporazum.

Avtorizirani politiki izjavljajo, da bo dosegla Anglija veliko zadoščenje, če bo francoski dokument po svoji vsebini tak, kakor so poročale agencije in listi. V zvezi s tem pripisujejo velik pomen okoliščin, da je angleški zunanji minister sir Samuel Hoare pozval na sestanek italijanskega poslanika Dina Grandija in mu ob tej priliki ponovno zatrjeval, da ima angleška vlada povsem miroljubne namene. Diplomatski krogi pravijo, da imajo taka zatrčila v sedanjem trenutku prav poseben pomen.

Francoske rezerve

Tako poroča agencija Reuter v svojem drugem današnjem poročilu, da je francoski odgovor na angleška vprašanja dejansko vezan na gotove pogoje. Vlada francoske republike se je sicer izrazila pripravljeno pristati na angleško tolmačenje tretje točke 16. člena pakta DN, toda francoska nota pravi, da se imajo v primeru, ko bi tak napad izzvale individualne odredbe napadene države (kakor je n. pr. koncentriranje angleške flote v Sredozemlju. op. ur.), presojati v smislu prve točke člena 16. Čisto pravno tolmačenje te francoske rezerve bi se lahko ublažilo v primeru potrebe z nekimi praktičnimi političnimi dogovori, ki se v ostalem v noti tudi omenjajo.

Tiskovne tožbe proti nam

Naš odgovorni urednik je imel v zadnjem času tri skupine tiskovnih tožb. Kot objektivni poročevalci popisujemo danes v glavnih potezah to, kar je bilo bistveni predmet razprav.

I.

Bivši narodni poslanci gg. Hajdinjak Anton, Pahernik Franjo, Krejči Anton, dr. Rape Stane, Pustoslavšek Rasto, Petrovar Lovro, Mohorič Ivan, Lončar Ivan in Spindler Vekoslav so tožili zaradi članka »Kakšne poslance smo imeli in kakšne hočemo?«, ki je izšel v 16. številki »Glasa naroda«. V tožbenem odgovoru smo izjavili, da članek ni naperjen zoper nje in smo na podlagi tega prišli do poravnave. Podali smo tudi v listu primerno izjavo, pa je bilo tožbeno postopanje ustavljeno.

II.

Gg. dr. Cepuder Josip, dr. Rape Stane in Zitnik Rudolf so tožili radi objave o aretaciji voščilnega majskih volitev in radi članka »Doli z lažipatriotizmom« — kar je oboje prinesla 15. številka »Glasa naroda«. Razprava radi teh tožb je bila 15. oktobra 1935. Naš odgovorni urednik je bil obsojen. Izjavil je, da ni imel namena karikolati slabega očitati tem gospodom in da članek vobče ni bil namenjen njim, objava pa je bila le uradno naznanilo. Sodišče je smatralo odgovornost za podano, ker po njegovem mnenju tudi uradne priobčitve ne smejo biti žaljive ali klevetniške vsebine. V članku gospodje niso bili imenovani, a je sodišče prišlo do sklepa, da so tudi tam mišljeni, ker je v obeh sestavkih bilo govora o letkih in sta sestavka bila priobčena drug za drugim.

Proti sodbi ljubljanskega okrožnega sodišča smo se pritožili.

III.

Tretji proces sta započela društvo »Kazina« in konzorcij »Zvezda«, ki sta lastnika krasnega in precej težkih milijonov vrednega kazinskega posloplja, katero ravno v tem času obnavljajo.

Gg. dr. Kramer Albert, ing. Mačkovšek Janko, Marn Fran, Ribnikar Adolf, dr. Pestotnik Pavle in dr. Rape Stane so kot predstavniki Kazine in Zvezde tožili radi članka »Po pogrebu Frana Krapeža«, priobčenega v naši prvi številki.

Pred razpravo, ki je bila 16. oktobra 1935, je sodišče zaslišalo dolgo vrsto prič o razmerju pok. Krapeža do Kazine. Deloma so bile te priče prisotne tudi pri razpravi, deloma so bile njihove izpovedbe prečitane. Gg. dr. Kramer, dr. Rape, Marn Fran, dr. Pestotnik, Ribnikar so potrdili, da je društvo dovoljevalo pokojnemu Krapežu izredno nizko najemnino, da mu je sicer vedno šlo na roko in ga opozarjalo na pametnejše gospodarjenje, pa nasveti niso zalegli. Ko že ni bilo več izgledov za gospodarsko rešitev, so mu ponudili mesečno rento 2000 do 3000 Din in nadzorstvo nad poslopljem, da bi tako mogel živeti in hkratu obdržati videz samostojnega gospodarja. Glavni predmet je bilo vprašanje najemnine; tudi druge točke so imele nekaj pomena. Zagovornik našega urednika je vse to izčrpno obravnaval in zato prinesemo kar njegov govor. Govor je bil tale:

Visoko sodišče!

Obtožitelji poudarjajo uvodoma dvoje točk, ki bi naj bile zanje žaljive. Mislijo, da od njih in zaradi njih pokojni Krapež ni doživel bridkih razočaranj in da oni niso tisti, ki bi mu bili dolžni le zahvalo in pomoč. Toda dejstvo, da se je Krapež težko razočaran poslovil od njih, je najboljši dokaz, da je njegovo doživljanje zapuščenosti in nevhvalečnosti bilo globoko resnično. Kako bi sicer mogel tožiti posinovitjencu Milku Krapežu o svojih mukah, in kako je ta mogel priti do prepričanja, da je Krapež duševno obolel vsled postopanja Kazine? Saj je po izjavi te priče pokojni prvi slovenski kavarnar v Ljubljani žrtvoval vse svoje premoženje za opremo in obnovo kazinskega posloplja, najmanj pa 3 milijone. Rajnkega vdova Roza Krapež, ki je dovolj točno poznala poslovanje svojega moža, pove, da je bilo investiranih skoraj 7 milijonov. In končno potrdi priča Spunt Ivan, sodni uradnik, ki je bil 18 let knjigovodja pri njem, da je Krapež videl vsaj 3.000.000 —, za inventar dal ravno toliko in da na koncu njemu ni ničesar ostalo. Če je Krapež vsled spremenjenih prilik zašel v težkoče, mar res ni bilo nobene pomoči, mu izkazati pomoč — kakšnega pol milijona — za njegove ogromne zrtve?

Krapež je prosil in prosil za znižanje najemnine, pa zastonj. Njegovi nasledniki, ki niso ničesar žrtvovali, so dobili prostore za pravo nizko ceno, toda Krapeža ta ni bila usojena. Po izjavi Milka Krapeža je znašala najemnina v letih krize skoro 18.000 dinarjev mesečno; v znižanju je Krapež videl svojo rešitev, a je ni dosegel. Ravno to pa je nanj porazno učinkovalo in ga pripeljalo v obup. Ko je bil najbolj potreben izdatne podpore, je ni dobil.

Če je odklonil mesečni prispevek, je pokazal, da ni izgubil ponosa; saj je šlo za rešitev njegovega s tolikim trudom ustvarjenega podjetja, ne zanj osebnosti! Pa naj kdo reče, da Krapež ni bil bridko razočaran, ko je v težki uri moral priznati svoji ženi, da je imela prav, ko ga je svarila pred požrtvovalnostjo, češ, če boš izgubil, te nihče ne bo poznal. Kaj niso bili lastniki Kazine dolžni, da upoštevajo vse njegovo idealno trpljenje in se zanj potrudijo ter mu tako izkazejo spodobno hvaležnost?

Smemo tedaj upravičeno reči, da je bil Krapežev pogreb tudi manifestacija zanj. Ljudje, ki so bili v življenju bogati, a revni umirajo, nimajo pogrebcev. Tu pa se je zbralo vse ljubljansko meščanstvo in ravno

s svojo prisotnostjo pokazalo, da se zaveda, da Krapež ni na pravičen način prišel ob svoje premoženje. Sicer pa je bila že proslava 70letnice manifestacija, čeprav v manjšem obsegu. Ze takrat so ljubljanski obrtniki v sprevedu klicali svojemu »Živili«, že takrat javno pokazali to, kar je žalni spreved z vso nemo zgovornostjo obsodil. Zaradi konstatacij v opisu pogreba tedaj tožili ne morejo biti žaljeni.

Gospodje sodniki! Bistvo današnje pravde sicer ne zadeva samih števk. Toda na vprašanje, če je Krapež za svoje datjave dobil moralnim naziranjem odgovarjajoče primerne protidatjave, bomo tudi s številkami lahko odgovorili, da jih ni dobil. Tožili trdijo, da je Krapež od februarja 1923 do maja 1929 plačeval za vse poslovne prostore v Kazini po 837 Din mesečno, od maja 1929 do decembra 1930 pa po 9000 Din mesečno. Toda ta matematika je na silno kratkih nogah in ne kaže potrebne resnosti. Po navedbah Kazine same je Krapež nesporno plačal v 8 letih pol milijona dinarjev najemnine. Tu pride povprečno mesečno po 5000 Din, če ne upoštevamo prav nič investicij. Če pa upoštevamo te, in pri najmanjšem čutu pravičnosti jih moramo, pridemo do teh računov: ako je bilo investicij le za 3 milijone dinarjev, znesre vrednost Krapeževih datjav v osmih letih 3.500.000 Din ali mesečno 35.000 Din (računamo 100 mesecev); če vzamemo po izpovedbi Roze Krapež investicij za 7.000.000 dinarjev, je to mesečno 70.000 Din; ako prištejemo še inventar v vrednosti 3.000.000 dinarjev in dodemo naturalne datjave za 8 let po 150.000 Din, pridemo na ogromno vsoto preko 10.000.000 Din, ki jo je pustil rajni Krapež Fran v Kazini. Naj je res imel 7.000.000 Din čistega dobička, to njemu ni hasnilo, ko je po soglasnih izjavah vseh prič vsak dobiček takoj investiral v Kazino, za »naše napredne ljudi«.

Ali je po teh ugotovitvah še možno govoriti, da je društvo Kazina znalo upoštevati Krapežovo požrtvovalnost in mu v času stiske vrniti vsaj kosček njegovega truda?

Kaj je pomagala vsa dobrohotnost, kaj vse seje, kjer se je razpravljalo o pomoči, ko rezultat teh sej ni bil drugega kot sklep, da se Krapežu pomagati ne da? Lahko je bilo gospodarjem Kazine prenašati »težave« s Krapežem. Toda ali se sme reči, da je tako postopanje, kjer nekdo mnogo jemlje in malo vrača, širokogrudno? Širokogrudni je bil Krapež, ki je vse dal in vse do najhujšega bil v upanju, da ga gospodje ne bodo zapustili; in kazinsko društvo nima pravice trdit, da ga na Krapeža ne more vezati kakršnakoli hvaležnost. Krapeževe investicije niso bile zanj ne rentabilne, ne smotrene, toda koristne so bile Kazini. Naj bo torej hvaležna! In če bi bila hvaležna, bi se nanj spomnila takrat, ko je najbolj goreče prosil. Storila bi bila dolžnost, vsaj nekoliko bi se bila oddolžila za njegov idealizem in slepo ljubezen do naprednih ljudi. Epilog truda društva za rešitev Krapeža je prinesla sodna dražba njegovega inventarja, nabavljenega za 3.000.000 Din, a prodanega za približno 200.000 Din. Šlo je za izterjanje približno tolikšne najemnine, ki je Krapež ni več zmogel plačati!

Da je društvo slutilo Krapeževe težke ure, je razvidno tudi iz drugega postopanja. Ob 70letnici mu niti ni oficijelno čestitalo; člani odbora, razen ministra dr. Kramerja, so le ob slučajni priliki podali roko. Ko mu je slabo šlo, tudi naprednjaki in vidnejši odborniki niso posekali kavarnar ali restavracije; dobre prireditve so bile drugod, Krapež je dobil bankete, ki so ga stali.

Vse to izpričuje, da si je društvo znalo prisvojiti vse, karkoli je Krapež žrtvoval in takorekoč podaril — ni pa bilo toliko uvidno, da bi se premagalo in skušalo povrniti primeren del tega in na primeren način.

Podan je torej dokaz resnice o okolnostih, ki so zadrževane v članku.

Gospodje sodniki! Vse skupaj, kar smo danes obravnavali, je velika tragedija. Pokojni Krapež Fran je računal s hvaležnostjo tega sveta; toda ravno tožili so mu podali prepričevalni dokaz, da se nanjo ne sme zanašati. Dali so dokaz, da se je v dno duše motil.

Cloveku, kakor je bil Krapež, ni moč živeti v družbi s treznimi računarji. Zanj bi bilo bolje, da ni živel.

V članku, ki je predmet razprave, je nekako nakazana trpka usoda Krapeževega, ki je bila hkratu uprav tesno povezana s procvitom kazinskega posloplja. Zato mislim, da smem s pričo dr. Lahom, izstopivšim odbornikom Kazine, ki se ne čuti prav nič žaljenega vzklkniti: Če na svetu ni etike, potem vsaj toliko, kolikor je pa je etike na svetu vsaj toliko, kolikor je pa je potrebno za njen obstoj, potem nimajo prav. In ker toženi Gaber Ante ni storil drugega kot zagovarjal idealizem pokojnega Krapeža Frana, predlagam oprostilo sodbo.

Odgovorni urednik je bil sicer obsojen, toda tudi proti tej sodbi smo se pritožili. O svoječasnem izidu bomo poročali.

Avtomobile in motorna kolesa
sprejem v garazo z vso oskrbo proti nizkemu mesečnemu povzroč.
Garaže in mehanična delavnica
Ivan Kopač, Ljubljana
Frankopanska 21 (tovarna Jugosteyr), telefon št. 27-75

Domati izdelki
Elegantne moške ženske in
sportne čevlje dobite le pri
Ješe Janko, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36
Na željo se izdeluje tudi po meri

Kaj bo rekla gospa Ivanka?

Gosta sta v skrbeh, ker sta po nepredvidnosti popackala namizni prt. Toda gostiteljica, gospa Ivanka, se smeji, ker ve, da take in podobne madeže z lahkoto odpravi iz perila Zlatorogova terpentinova milo. Njegova obila in gosta bela pena razkroji in odpravi vsako umazanost — in perilo je zopet, kakor da je novo.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Poživljeno parlamentarno življenje

Seja narodne skupščine

Nekaj nakazanih opredelitev poslancev — Sklep sedanjega zasedanja — Danes bo prva seja novega zasedanja

Beograd, 19. oktobra. b. Danes dopoldne ob 10. uri je bila napovedana seja parlamenta. Čeprav je bila na dnevnem redu samo določitev dnevnega reda, je vendar vladalo za sejo ogromno zanimanje ne samo v zbornici, ampak tudi v vseh političnih krogih. Že zgodaj pred napovedano uro so se začeli zbirati poslanci v prostorih Narodne skupščine, zasedli svoje klubske prostore in se zelo živahno razgovarjali o volitvah v predsedstvo. Zanimivo je, kako so posamezne skupine zasedle prostore v zbornici. Skrajno levo so zasedli zemljoradniški poslanci, poslanci iz Dravske banovine in Prekova skupina, prednje klopi sredine so zavzeli poslanci Jugoslovanskega kluba in kluba neodvisnih poslancev. Zadnje klopi v sredini in desno stran so zasedli poslanci vladnega kluba.

Ob pol 11. je vstopil na predsedniški podij predsednik skupščine g. Stevan Cirić, s podpredsednikoma dr. Josipom Režkom in Markovičem, levica in prednja sredina sta ga burno aklamirali. Takoj za predsednikom parlamenta je vstopila v zbornico kraljevska vlada s predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu, desnica in ozadje sredine sta ga aklamirali. Čim se je pojavil vojni minister arm. general Pera Živković, ga je sprejela vsa zbornica z aplavzom.

Ko je vlada zasedla svoje ministrske klopi, je prečital sekretar Ante Kovač zapisnik zadnje seje. K zapisniku se je oglasil Voja Lazić, ki pa ni govoril o stvari in mu je predsednik odvzel besedo. Predsednik Cirić je zbornico obvestil, da je izrazil v imenu zbornice sožalje ob smrti belgijske kraljice Astride, ter se je spomnil umrlega poslanca Sime Djurića. Nato je prečital sekretar poročilo senata, da je sprejel poročunske dvanajstine, nato pa uredbe, ki jih je izdal mi-

nistrski svet. Sledilo je poročilo administrativnega odbora, ki ga je skupščina z aklamacijo odobrila. Poročal je nadalje o ostavki nekaterih narodnih poslancev na položaj predsednika občin in obvestil, da je več poslancev vložilo na predsednika vlade in resorne ministre interpelacije. Predsednik vlade dr. Stojadinović sprejema nujnost za vse interpelacije.

Minister za pravosodje zahteva od Narodne skupščine, da se izroče sodišču narodni poslanci: dr. Garba, dr. Novaković, Mirko Urošević, dr. Stojislavljević, Ante Vidie, dr. Miškulin, Vasić, Barić, Mija Mihajlović, Dragiša Stojadinović. Nato je sekretar prečital še nad 100 prošelj in pritožb, ki so bile vse odstopljene odboru za prošnje in pritožbe. Na koncu je dobil besedo dr. Anton Korošec, ki je prečital ukaz kraljevega namestništva, s katerim se zaključuje skupščinsko zasedanje in s istim ukazom sklicuje prihodnjo sejo za jutri, v nedeljo 20. oktobra ob 9. uri dopoldne.

Jutrišnja seja Narodne skupščine se vrši na podlagi določila čl. 60 naše ustave in § 13. zakona o poslovnem redu v Narodni skupščini. Na dnevnem redu tega sestanka so volitve predsednika, treh podpredsednikov in petih sekretarjev. Najstarejši poslanec, ki po določilih ustave vodi prvo sejo do izvolitve novega predsedstva, je 78-letni Stevan Janković, sedanjí predsednik vladnega kluba. Volitve predsedništva se vrše po določilih skupščinskega poslovnika, in sicer se voli najprej predsednik, nato podpredsedniki in nazadnje tajniki. Volitve so tajne, voli se z listki. Stalni skupščinski odbori imunitetni, finančni, verifikacijski, administrativni in odbor za prošnje in pritožbe, se izvolijo po tem na eni izmed prihodnjih sej.

Seja senata

Beograd, 19. oktobra. b. Danes dopoldne je bila seja senata pod predsedstvom dr. Ljubomira Tomašića. Seje se je udeležila vsa kraljevska vlada, razen ministra brez listnice dr. Mihe Kreka. Seja se je pričela ob 9.25. o prečitaneje ukaza o zadnji vladni rekonstrukciji, je bil prečitan ukaz o postavljanju dr. Antona Korošca, dr. Hrasnice in Drago Djordjevića za senatorje. Nato je bil prečitan ukaz o zaključitvi sedanjega zasedanja senata in napovedana za jutri seja ob 9. uri dopoldne.

Seja kluba senatorjev JNS

Beograd, 19. oktobra. b. Na današnji seji kluba senatorjev JNS ob 10. uri dopoldne pod predsedstvom dr. Koste Timotijevića, je bil soglasno sprejet sklep, da se na jutrišnji seji ponovno kandidira celo sedanje predsedstvo senata, na izpraznjeno mesto enega sekretarja, pa se kandidira dr. Vaso Glušac. Prihodnja seja tega kluba bo jutri popoldne.

Ni. Vel. kraljica Mariia v Kamenici

Beograd, 19. oktobra. b. Danes je obiskala Nj. Vel. kraljica Marija sanatorij v Kamenici. Kraljica je sprejel v Kamenici ban dunavske banovine Paunović.

Knez-namestnik Pavle pri Lavalu

Pariz, 19. oktobra. r. Včerašnji sestanek Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla s predsednikom francoske vlade in zunanjim ministrom Lavalom je trajal okrog 40 minut. Francoski poučeni krogi izjavljajo, da je bil ta sestanek zelo prisrčen. Nj. Vis. knez Pavle je izročil Lavalu jugoslovanski red Belega orla I. stopnje. Agencija Havas pravi v svojem poročilu, da je ministrski predsednik in zunanjí minister Laval ob slovesu izrazil željo, da se z Nj. Vis. knezom Pavlom po njegovem povratku iz Londona znova sestane. Kakor zatrjujejo pariški poučeni krogi, je Nj. kr. Vis. knez Pavle govoril z Lavalom o vseh problemih, ki so sedaj aktualni v mednarodni politiki. Znano je, da Mala antanta, v prvi vrsti pa Jugoslavija vodi politiko za ohranitev miru. Na včerašnjem sestanku sta Nj. kraljevsko Vis. knez-namestnik Pavle in Laval razpravljala o možnostih, da se doseže neko pomirjenje v sedanjí mednarodni politiki. Razgovoru je prisostvoval tudi jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Purić.

Cvetličarna Split

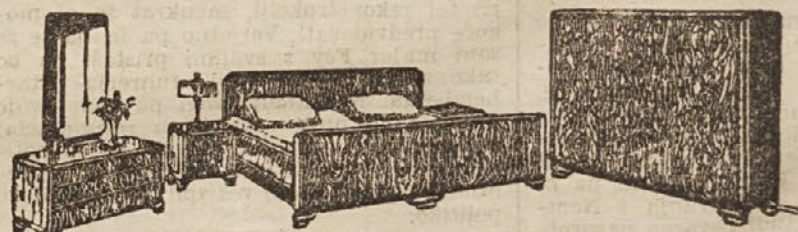
se priporoča za naročila vseh vrst vencev, šopkov za okinčanje grobov ter vseh vrst cvetličnih aranžmanov pri raznih drugih prilikah.

Postrežba točna in najcenejša!

IVANKA BENEDIK

Dunaj: Vetrovno, spremenljivo, oblačno vreme. Možnost padavin.

Neveste in ostalo občinstvo vabim na ogled moje LASTNE VELIKE RAZSTAVE POHIŠTVA

v novootvorjeni tovarni, kjer nudim: pohištvo iz najboljšega materiala in najmodernejših izdelave. Cene brez konkurence.
Orehova, politirana spalnica kot slika, 9 komadov Din 9.500.—
(notranjost iz mahagonija)
Orehova, politirana jedilnica, 6 komadov Din 7.500.—
Kuhinjska oprema, 5 komadov Din 950.—

Malenšek, Dravlje 174, Ljubljana

pri tramvajski postaji „Pri slepem Janezu“

Ako kupite

spalnico in jedilnico

za skupno 17.000 Din

dobite

kuhinjsko opremo

zastoni!

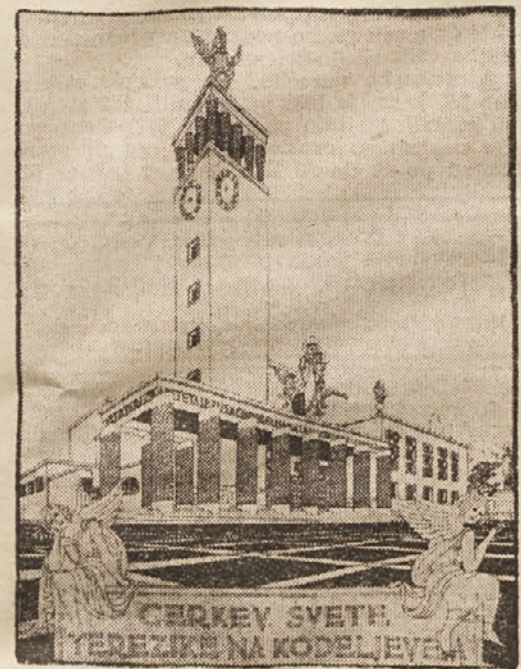
Tudi na obroke!

Nova ljubljanska cerkev po načrtu inž. H. Husa

Pred dnevi smo poročali, da so na Kodeljevem v Ljubljani salezijanci pričeli graditi novo veliko cerkev, posvečeno sv. Tereziki.

Slika, katero prinašamo, prikazuje novo cerkev z mosta čez Ljubljanico. Da se naši zadnji iznešeni podatki ujemajo z načrti, potrjuje naša slika, stavba bo pa v resnici učinkovala še mnogo monumentalnejše, ker tvorijo vso okolico na daleč le enonadstropne stavbe in se bosta zvonik in tudi cerkvena zgradba videla že od daleč, prevladajoč vso pokrajino.

Zunanost bo zgrajena iz domačega, preprostejšega toda trajnega gradiva, iz podpeškega in umetnega kamna, trdo žgane zidne opeke ter žlahtnega rumenkastega ometa. Ker je vhodna stran obrnjena proti zahodu, bo v večernem soncu pač vsa zlata.

Kip Marije z detetom nad glavnim vhodom bo iz belega umetnega kamna ter deloma pozlačen. Visok bo 6 m in bo stal 11 m visoko od tal ter bo viden daleč preko vseh streh ondotnih vil. Angel vrh 40 m visokega zvonika bo iz umetnega kamna, toda ves pozlačen in 45 m visok.

Poseben povdarek daje stavbi mogočna vhodna lopa iz opeke, ki je tudi praktičnega pomena, da bodo ljudje ob slabem vremenu imeli kje čakati. Kakor pod lopami naših starih cerkva. Neko posebnost, ki jo pa na sliki ne vidimo, prikazuje zgornji del stolpa, kjer bodo obešeni zvonovi. Niso to naše običajne line, ki mečejo ves glas zvonov v neposredno okolico, temveč z mnogimi betonskimi ploščami vodoravno deljene odbijajo zvočne valove in jih pošiljajo v daljavo.

Osnutek za to veličastno cerkev je kakor smo že zadnjič povedali, napravil zavodni arhitekt ing. Herman Hus, ki nam je projektiral že veliko dobro uspešnih in lepih stavb.

KINO UNION tel. 22-21

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri krasni dunajski film

MASKARADA

PAULA WESSELY, ADOLF WOHLBRÜCK
Režija WILLY FORST

Pride najlepši film z božanskim otrokom Shirley Temple

Angel Aerodroma

† Karel Pestevšek

Dne 17. t. m. je umrl v Mariboru v častiljivi starosti 80 let eden izmed najpopularnejših učiteljev-veteranov nadučitelj v pok. g. Karel Pestevšek.

V zadnjih dveh letih je slavil dve svoji šestdesetletnici: najprej šestdesetletnico mature na gimnaziji, lansko leto pa šestdesetletnico učiteljevanja. Dve diplomi častnega občanstva dveh kmetskih občin in dve diplomi častnega članstva naših slovenskih hranilnic jasno dokazujejo zaslugi na polju pokojnika za blagor, za kulturni, gospodarski in socialni napredek našega ljudstva na kmetih.

G. Karel Pestevšek je bil izredno priljubljen zaradi svojega iskrenega tovariškega in duhovitega zgovornosti, ki tudi še v 80. letu njegove starosti ni prenehala prav do zadnjih dni njegovega plodnega življenja.

Kot narodno zaveden Slovan, se je rajni Karel Pestevšek nacionalno vzgojno udeleževal že leta 1874. in 1875., ko je študiral v Gradcu.

Pozneje se je ves posvetil naši slovenski šoli. Pokojni Karel Pestevšek pa je zapustil v rokopisu, ki ga je urejeval še prav zadnje dni pred svojo smrtjo, obširno, tri knjige obsegajočo kroniko župnij in občin bivše slovenske Stajerske, zlasti veliko pažnjo posveča v tem delu našim šolam kot važnim narodno vzgojnimi postojankam.

Po svojem očetu je bil rajni Pestevšek sin trdne kmetske korenine in taka trdna korenina je bil tudi Pestevšek sam po materi pa je izhajal iz znane Ranerjeve učiteljske družine, ki je dala bivši Stajerski deželni šolskega nadzornika, sreskega nadzornika in nekdanjega popularnega nadučitelja Franca Ranerja v Poljčanah. Izmed obeh sinov preminulega Karla Pestevška je g. Karel, policijski nadsvetnik v Ljubljani, g. Rihard pa sreski šolski nadzornik v Celju. Naj počiva v miru, žalujemo pa naše globoko sožalje!

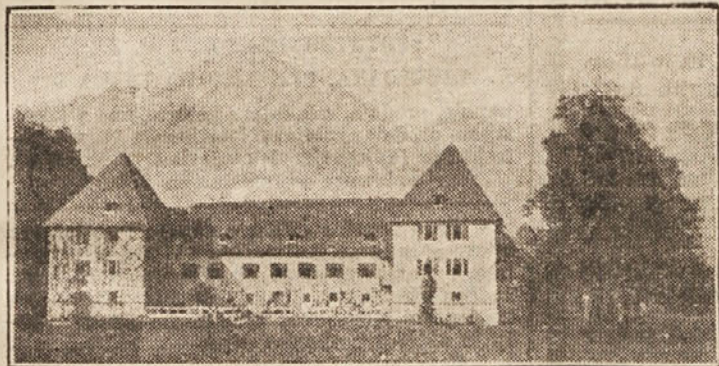
Brdo -- grad kneza Pavla

Kakor smo že poročali je grad Brdo pri Kranju postal last Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla, ki ga je kupil od lesnih industrijcev Fr. Dolenc in Fr. Heinricharja, a ta dva sta ga pred nekaj leti kupila na dražbi.

Zadnji lastnik baron Zojs je pred slovesom od ponosnega doma svojih slavnih prednikov brez prida in pietete posekal še prekrasne stare drevorede. Nova lastnika sta ves do skrajnosti zanemarjeni grad z največjimi izdatki popolnoma renovirala, pri tem pa posebno pazila na restavriranje notranjosti in varstvo lepih stukatur po sobanah, da ni propadla najmanjša stariška vrednost. S pomočjo ravnatelja ljubljanskih mestnih nasadov g. Lapa in njegovega brata

pol podrti graščino Novi grad nad vodom v Kokrško dolino, si je na planem sezidal nov grad in ga imenoval po svojem rodu Egkh ali Brdo, čeprav grad leži v ravnini. Grad je pozneje pogorel in na starih temeljih so sezidali sedanje ponosno baročno poslopje.

V naši kulturni zgodovini posebno slovi baron Adam z Brda, kar je 1579 kot goreč Trubarjev pristaš dajal zavetje protestantom in predikantu Jerneju Knafliju, kar je najlepše opisal Pregelj v svojem romanu »Božovec Jernej«. Ker niso hoteli zatajiti Trubarjeve slovenske cerkve, so morali protestantski člani rodu z Brda zapustiti domovino in se preseliti na tuje, kjer je ta stari domači plemiški rod tudi izumrl. V XVII sto-

Grad Brdo s Storiščem. Na sliki vidimo južno stran gradu proti Kranju, na desni vrata z vrsto orjaških tulpanovcev, od koder vodi pot naravnost k predoseljski cerkvi, na levi so pa druga glavna vrata v park in k ribnikoma

Foto Ferdo Premru

sta pa spet uredila in na novo nasadila skoraj opustošeni ogromni park, da imamo sedaj na Brdu največji in najlepši angleški park v Sloveniji, poleg tega pa seveda tudi vrt in velik mlad sadovnjak. Najslikovitiji okras gradu in parka sta po dva ribnika, prava mala jezera, ki se v zgornjem delu Storišča s svojimi sosedji. Graščinsko posestvo, torej predvsem park in vrtovi merijo blizu 50 ha, oba ribnika pa okrog 5 ha.

Brdo leži na ravnini pičlo uro hoda od Kranja pri Predosljah tako, da v podaljšku osi obeh grajskih glavnih vhodov leži predoseljska cerkev. Mogočno poslopje ima v tlorisu podobo kvadrata, na sredi pa slikovito dvorišče, obdano od arkad. Na vseh štirih oglih stoji monumentalni stolpi, zlasti krasno je pa stopnišče, ki vodi v široke arkade I. nadstropja z velikimi in svetlimi sobanami, okrašenimi s stukaturami. Grajska kapelica s prav dobro domačo sliko iz XVIII. stoletja v mramornem oltaru spada med najlepše v deželi. Proti cesti iz Kranja na Jezersko in predoseljski cerkvi obrnjeni vhod varuje vrsta orjaških tulpanovcev-liriodendronov, ki tako visokih in košatih morda nima vsa Evropa. Gotovo so ta prekrasna drevesa med najredkejšimi naravnimi spomeniki v državi.

Ko je l. 1500 kranjski vicedom Jurij z Brda — Egkh kupil od cesarja Maksimilijana I. na-

letju je bila na Brdu najbrž tudi slavna galerija, ki je v l. 1677. in 1679. iz nje mnogo slik Karel baron Egkh-Hungersbach, dedni konjar na Kranjskem in Slovenski marki, prodal Karlu Evzebiju knezu Lichtensteinu. Med mojstri slik so tudi po večkrat imena Lukež Cranach, Caracci, Caravaggio, Bruegel, Poussin, Tintoretto, Bassano, Paolo Veronese, Tenier, Rubens, Snyders, Ribera, Tizian, Palma ml., domnevani Rafael, zlasti pa Dürer, Rembrandt i. dr. Več slik je še sedaj v Lichtensteinovi galeriji na Dunaju in med njimi tudi slavni Rembrandtov avtoportret s peresom na baretu.

Poleg gospodov z Brda so na gradu gospodarili tudi grofje Schrottenbach in Gallenbergi, a za nas so najpomembnejši Zojsi s slovenskim prosvetiteljem ter mecenom baronom Žigo Zojsom.

Za našo kulturno zgodovino tako važno in tako slikovito Brdo v osrčju gorenjskega paradiža je z novim gospodarjem spet dobilo vso vsebino tradicije svojih nekdanjih gospodarjev, pravih prijateljev umetnosti in zaščitnikov kulture, iz rodu Brdskih in Zojsov ter njim najvrednejšega naslednika v ustanovitelju jugoslovanske umetnostne galerije v Beogradu — Nj. kr. vis. knezu namestniku Pavlu. Naj bi bilo Brdo Nj. kr. Vis. knezu in njegovi družini pravi dom, poln sreče in zadovoljnosti!

Sovražna letala je pregnala -- ljubljanska megla

Ljubljana, 20. oktobra.

Z velikim zanimanjem in z vso napetostjo so pričakovali včeraj popoldne Ljubljanci napada »sovražnih« letal na Ljubljano. Ze kmalu po 14. uri je zastal ves promet po ulicah, na ljubljanskem gradu se je v stolpu vgnezdilo vodstvo za obrambo Ljubljane, dočim je artiljerija zavzela svoje postojanke pod grajsko planoto, seveda ni manjkalo na Gradu tudi radovednežev.

Točno ob 14.15 se je zaslislalo v smeri od Golovca brnenje »sovražnih« letal. Po ljubljanskih cerkvah je bilo plat zvona, zatulile so sirene, zapiskale lokomotive, z Gradu pa so mogočno doneli topovski strel na sovražna letala, ki pa jih žal zaradi nizke ležaje megle sploh videli nismo. Po ulicah je namah zastalo vse življenje, vse je hitelo v varna skrivališča in zavetja. Ustavil se je tramvaj, marsikak konjiček je sameval na ulici brez svojega gospodarja, ki je iskal varnega zavetja v bližnji veži.

Na vseh šestih obrambnih centrih pred bansko palačo, na Sv. Jakoba trgu, Marija-

nišču, učiteljsku, v šoli v Sp. Šiški in pri luščilnici za riž v Linhartovi ulici so bile samaritanske in sanitetne patrulje, ki so jim pomagali tudi naši akademiki.

Ko so letala prihrumela nad Ljubljano, smo pričakovali, kdaj bodo pričele padati bombe nad naše mesto. Pričakovali smo četr ure, pol ure, celo uro, toda letala se niso povrnila, ampak odletela v neznano smer.

Ko je tehnično vodstvo ugotovilo, da so se letala v gosti megli izgubila, je dalo znamenje, da je nevarnost minila. Po ljubljanskih cerkvah so se oglašili zvonovi in na ulicah je zavladalo zopet vrvenje kot v čebelnjaku.

»Sovražni« letalski napad na Ljubljano ni uspel. Naše mesto, oziroma njegova znamenita megla, je namreč po izjavah vojaških strokovnjakov najboljšo sredstvo za aktivno in pasivno obrambo proti letalskim napadom. Vzlic vzorni in brezhbitni organizaciji celotnega napada namreč letala radi goste ljubljanske megle našemu mestu niso mogla do živga.

Drzen vlom v blagajno sreskega načelstva v Kranju

Kranj, 19. oktobra.

V noči od petka na soboto, nekaj pred drugo uro zjutraj, je neznan vlomilec v urad tukajšnjega sreskega načelstva v sobo, kjer se nahaja železna blagajna. Ropot, ki ga je napravil pri tem vlomilec, je zbudil sreskega načelnika g. dr. Gregorina in njegovo soprogo. Gospa dr. Gregorinova se je hotela prepirati, odkod ropot prihaja, zato je šla v pisarniške prostore, kjer je našla na vlomilca. Ta je, ko je videl, da je pri delu zasačen, nameril na njo samokres. Gospa ni zgubila prisotnosti duha, marveč je stekla k slugi, ki je pozval na pomoč orožnike. Vlomilec pa je med tem pobeg-

nil. Pregledali so takoj sobo, v katero je bilo vlomljeno, in ugotovili, da je glavna blagajna nedotaknjena, pač pa je bilo vlomljeno v miznico pisarniškega uradnika g. Podkrižnika, iz katere je vlomilec odnesel 1000 Din. Navrnila pa je bila ročna blagajna, iz katere lovni ni utegnil kaj odnesti. Pač pa je iz miznice odnesel pristojbine za polne liste v znesku 220 Din. V naglici je pozabil na pisalni mizi popolnoma nove vitrihe, svinjsko nogo, katere je bila tudi nova, ter cigarete dozo. Po opisu gospe dr. Gregorinove je bil neznanec srednje velike postave, star okrog 20—25 let, oblečen v temno ponošeno obleko. Za vlomilec se ni sledu. Imajo pa njegove prstne odtise.

drugi obesil, to je zagonetka noči, ki jo bodo naši vrli orožniki gotovo v kratkem pojasnili. Prijeli so kovaškega pomočnika R. F., ki je osumljen, ter so ga že prepeljali v zapore v Krško. Nesrečni Rajh je prišel pred leti iz Amerike precej založen z denarjem, katerega pa je polagoma zapravil in je bil zadnji čas precej ohupan in duševno strt.

Radeče

Pozor! Letos je prav dobra letina za sadje. Pod tem naslovom je bila na tem mestu objavljena notica 9. oktobra, ki pa se ne nanaša po vsebini na tukajšnja trgovca Nachbarja Arturja, ki se tudi peča z nakupom in prodajo sadja.

Ob vpokojitvi dr. Mirka Grassellija

Te dni zapuša svoje službeno mesto gosp. dr. Mirko Grasselli, višji državni tožilec v Ljubljani, da nastopi po skoro 37 dovršenih aktivnih letih aktivne sodniške službe zasluženi pokoj.

Dr. Grasselli, sin pokojnega ljubljanskega župana in slovenskega politika Petra Grassellija, se je rodil v Ljubljani 7. decembra 1874 ter je po dovršenih pravnih naukih na univerzah v Gradcu in na Dunaju koncem l. 1898. vstopil v sodno službo pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Kot praktikant in mlad sodnik je služboval v Kranjski gori, Ilirski Bistrici in Ljubljani, bil ves čas svetovne vojne kot rezervni oficir mobiliziran, po svetovni vojni in zlomu avstroogrške monarhije pa ga je postavila Narodna vlada že novembra 1918 za šefa državnega pravništva v Mariboru, odkoder je bil leta 1927 imenovan za višjega državnega tožilca v Ljubljani.

Dr. Grasselli ni bil ves čas svojega službovanja le vesten, objektivni sodnik in nad vse koncilijanten šef podrejenemu mu uslužbenstvu, temveč se je vedno udeleževal tudi na nacionalnem, kulturnem in pravno-strokovnem polju.

V Mariboru je v težkih prevratnih dneh sodeloval pri organizaciji sodnih oblasti v mariborskem okrožju, posebno pa pri organizaciji in nacionalizaciji moške kaznilnice v Mariboru, ki jo je izvedel kljub močnemu odporu skoro na lastno odgovornost še pred senžermenskim mirom. V Mariboru je spadal med najožje sodelavce generala Maistra v njegovem takozvanem »civilnem kabinetu« ter doživljal vse dramatične dogodke leta 1918/19. ob naši severni meji.

Dr. Grasselli je jugoslovanski rezervni oficir ter je za svoje zasluge svojetasno prejel visoko odlikovanje reda Sv. Save III. stopnje, ob vpokojitvi pa je bil odlikovan z redom Beleške orla V. stopnje.

Odličnega predstojnika in tovariša bodo vsi gotovo težko pogrešali!

Poslušalci!

S petkom, dne 25. oktobra 1935 prične po preteklu poletnih počitnic izhajati spet vaše glasilo, prvi slovenski tednik za radiofonijo, neustrašen borec za pravice slovenskega radia in za interese poslušalcev.

»RADIO LJUBLJANA«

Obsegal bo vsak teden 24 strani samo slovenskega teksta, in sicer 8 strani najzanimivejšega gradiva iz domače in tuje radiofonije, filmskega sveta, iz domače in tuje kulturne kronike, kritiko in pestro zabavno gradivo, ter 16 strani izbranih programov vseh v poštev prihajajočih evropskih postaj v slovenščini.

Mesečna naročnina samo Din 12'—!

Pišite takoj, da dobite brezplačno številko na ogled!

Radio

Nedelja, 20. oktobra.

Ljubljana: 7.30 Kmetijska ura: Podkovska šola in njen pomen (dr. Čeh), 8.00 čas, poročila, spored, 8.15 koncert ljubljanskega šramel-kvarteta, 9.15 vokalni koncert Akad. pev. kvinteta, 9.45 versko predavanje (prior Valerian Učak), 10.00 prenos cerkvene glasbe iz stolnice, 11.00 jesenski sprehodi, koncert Radijskega orkestra, 11.40 Požgančkov oča otrokom govori (Mirko Kunčič), 12.00 čas, obvestila, spored, 12.15 Radijski orkester, 15.00 reproducirani koncert po željah, 16.00 gospodinjstvi nasveti (gd. Anica Lazarjeva), 16.20 Milčinski: Cigani — veseligr, izvajajo člani radijske dramske družine, 19.30 Nacionalna ura, 20.00 čas, poročila, spored, obvestila, 20.10 vokalni koncert, 21.00 valčekova ura, izvajajo Radijski orkester, 22.00 čas, vreme, poročila, spored, 22.15 za ples in kratek čas, prenos iz Nebotičnika.

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

20. oktobra, nedelja: Frak ali Od krojačka do ministra. Izven.

21. oktobra, ponedeljek: Direktor Campa. — Red C.

22. oktobra, torek: zaprto.

Opera

Začetek ob 20. uri

20. oktobra, nedelja: Madame Butterfly. Izven.

21. oktobra, ponedeljek: zaprto.

22. oktobra, torek: Pepelka Angelina. Red B.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15

Nedelja, 20. oktobra: Legijonarji.

Dnevni dogodki

× Maščevanje nad zapeljivcem. V Lipnici pri Križevcih je posestnik Marko Stančerič ponoči napadel kmeta Bastašiča in mu strahovito izkazal obraz. Odrezal mu je nos, usta in ušesa ter mu potegnil kožo z glave. Odpeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico. Stančerič se je maščeval, ker je Bastašič dvoril njegovi ženi in jo nagovarjal k nezvestobi. Stančerič je zapeljivcu, potem ko mu je razrezal obraz, zabrusil: Odslej ne boš več vseh nobenih žensk!

× Mož in sin izginila. Zagrebški policiji je čevlarski pomočnik Poštić prijavil, da je izginil njegov sin, 16 let stari Branko. Hišna posestnica Ivana Kozar je pa prijavila, da je izginil njen mož Ivan, delavec, rojen v Ormožu. Star je 31 leto, močne postave in temnih las.

MODNO KROJAŠTVO ZA DAME IN GOSPODE JAKOB SMERAJC Borštnikov trg 1.

Točna in hitra postrežba. — Cene solidne.

× Glavni urednik subotiskega dnevnika »Naplo« umrl. V petek je v Subotici umrl glavni urednik subotiskega madjarskega dnevnika »Naplo« dr. Franjo Fenyes. Pred tedni se je s pokvarjeno hrano zastrupil, vendar se je toliko opomogel, da se je odpravil v Rogaško Slatino na odmor. V petek so mu prinesli še rokopise za nedeljsko prilogo. Med delom mu je pa postalo slabo. Zadel ga je kap. 30 let je bil urednik »Naplo« in eden najspretnjših novinarjev bivše Madjarske. Bil je podpredsednik novosadske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja. Kot žid je bil v upravi raznih židovskih zavodov. Za-

× Poštni minister med nameščenci v Ljubljani. Dne 14. t. m. je poštni minister dr. Kaludjerčić na svojem službenem potovanju posetil, kakor smo že poročali, tudi Slovenijo. Po povratku iz Bleda je sprejemal v poslopiju poštne direkcije številne deputacije, med katerimi je bila sprejeta tudi deputacija p. t. t. zvančnikov in služiteljev, ki mu je obrazložila svoje težnje ter predložila spomeniko o naših najbolj perečih vprašanjih, predvsem pa glede pomanjkanja osebja, napredovanja, imenovanja, obleke in letnih dopustov. G. minister se je zanimal za naše predloge in obljubil, da bo po možnosti dopustnih kreditov našim željam ustregel. Ob tej priliki je poudarjal, da ne bo poznal protekcij in da bo stremel za tem, da se bodo nastavljele le takšne moči v poštno službo, katerim ne bo poštna služba postranskega pomena. Zvečer mu je bila prirejena v poštnem domu zakuska. O poštnem domu se je pohvalno izrazil in pohvalil sloven-skih poštinskih nameščencev.

Pride! Mali čudežni otrok Pride!
Shirley Temple
v prekrasnem, globoko ganljivem filmu
Angel aerodroma

× Glede na članek »Zanimiva tiskovna tožba«, katerega smo objavili 17. t. m. nam g. Tekauce sporoča: 1.) Obsojen sem bil na 400 Din globe, pogojno na dve leti, v slučaju neizterljivosti pa na sedem dni zapora. 2.) Obsojena se nanaša na trditve glede sabotaže in pasivno rezistenco, dočim se mi je dokaz glede izključitve iz članstva Narodne strokovne zveze gg. Tumpej Rudolfa in Bajt Antona popolnoma posrečilo.

× Nevaren požar v Mestni plinarni je nastal v petek ob pol 20, ko so delavci kuhali katran, kateri se je vnel. Poklicni gasilci so takoj prihiteli in nevaren ogenj pogasili z aparati za gašenje s peno. Nevarnost je bila velika za vso plinarno in tudi za okolico, ker je bilo v bližini polno sodov katrana.

MODELE za vse stroje, livarne, opekarne, krznarje, modistinje itd. izdeluje najcenejše in najpreiznejše modelno mizarstvo

Milan Kranjc, Ljubljana, Miklošičeva 12/vrt

× Inž. Jakob Turk, direktor Kmetijske kontrolne in poskusne postaje v Ljubljani, je po dolgem bolehanju včeraj zjutraj umrl. Spadal je med najmožnejše strokovnjake za kmetijstvo, posebno se je bavil s travništvom in napisal tudi več knjig, kakor dva dela »Travništva«, nadalje »Travne mešanice« in »Izvestja«. Posebno se je zanimal tudi za kulturo, ki bi uspevale na Barju in je več desetletij delal poskuse zlasti tudi z gnojenjem. Rojen je bil pred 64 leti v čabarskem srezu in je v svojem življenju doživel najhujši udarec, ko mu je utonil sin akademik Uroš. Pogreb za naše kmetijstvo nad vse zaslužnega moža bo danes ob 17 z Resljeve ceste št. 18. Pokojniku časten spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

Priporoča se
specijalna delavnica vsakovrstnih čevljev, galoš, snežk itd.
Točna in hitra postrežba
Alej Bergant, spl. čevljarstvo, Mestni trg 25 (na dvorišču)

× Stavka v tovarni »Šešir« v Skofji Loki traja že ves teden in vendar se ni nikjer videti kraja, ker se vodstvo tovarne ne more sporazumeti z delavstvom. Občinstvo

simpatizira z delavstvom in želi, da čimprej spet pride do dela v boljših razmerah.

× Pogreb letalskega kapetana Franca Jereba.

se je ponesrečil v okolici Zagreba letalski kapetan II. kl. Franc Jereb iz Ptuja. Star je bil šele 30 let in oženjen. V petek popoldne je bil v Zagrebu krasen pogreb, ko so truplo ponesrečenega slovenskega oficirja prenesli na kolodvor. V slovo mu je govoril letalski major Gradišnik pred množico najodličnejšega meščanstva, oficirjev

Kino Sloga

Ljubljanski Dvor Tel. 2730

Oglejte si danes ob 15., 17., 19. in 21 uri najaktualnejši film sedanjih dni

Abesinija 1935

Najnovejši reportažni film o življenju v črnem Neguševem carstvu.

Dodatek in najnovejši zvočni tednik

in vojaštva. Pri pogrebu so podoficirji nosili 19 vencev in med njimi tudi venec zagrebške banske uprave, zagrebške mestne občine, češkoslovaškega detašmana itd. Poleg vdove in sorodstva se je pogreba udeležilo tudi več generalov, zastopnik bana g. Benzon, zagrebški župan g. Erber s podžupanom Kaufmannom, zastopniki Aerokluba in mnogih drugih odličnikov. Na kolodvoru je proslavljala pokojnikovo žrtev general Bodi, nato je pa vlak krsto odpeljal v Konjice, kjer je bil včeraj ob treh pogreb.

Ne samo v Ljubljani

tudi v najbližji okolici Ljubljane in sicer v novootvorjeni gostilni

Gregorc Franc v Zadobrovi

15 min. od postaje D. M. v Polju se dobi izborna vina ter jedila domače koline itd.) ob prvovrstni postrežbi.

Pojdite vendar iz mestnega prahu v Zadobrovo k Gregorc. Ne bo vam žal.

× Podružnico Bač'e v Šiški pri stari cerkvi je prevzel te dni g. Joško Plesničar iz Gorice, ki se svojim rojakom najlepše priporoča za številni poset.

× Novo otvorena tovarna pohištva Malenšek, Dravlje 174 se vlnudno priporoča. Glej oglaš. × Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1936. je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal danes (v nedeljo) ob 15., 18. in 20.15 uri zvočno komedijo »VERNO PRIJATELSTVO«. V glavnih vlogah: Stan Laurel in Oliver Hardy. Predigre: Paramountov zvočni tednik in potpisni film: »Nova Zelandija«.

× Važno za potovanje v Nemčijo. Na podlagi časopisnih anonc nekaterih salzburskih bančnih podjetij, ki priporočajo Jugoslovonom nakup registermark v Salzburgu, opozarja Jugoslovansko finančno ministrstvo vse potnike, da se morajo nabaviti registermarke ali Reichsmarke pri potovanjih v Nemčijo edino v Jugoslaviji. Vsak prestopnik tega predpisa — ki z ozirom na velik kliring — dolg Nemčije predstavlja veliko škodo našega eksporta — se bo pri povratku potnikov na podlagi vpisa obmejnih oblasti strogo kaznoval. Zaradi tega opozarjamo vse potnike, ki potujejo v Nemčijo, na obšutne kazni za devizne prestopke, katerim se izpostavljajo navadno brez vsake koristi, kajti registermarke si nabavijo lahko tudi v Jugoslaviji po zelo znižanih cenah ter je s tem pomagano tudi našemu gospodarstvu, ker se ti zneski vpi-sujejo na račun nemškega kliring dolga.

Sadno drevje

za jesensko ali spomladansko saditev, visoko-debelnato in prilično od pekarjev in košičarjev, z garancijo najprikladnejših sort po sadnem sortimentu s strokovnimi navodili po zmernih cenah dobite pri

KMETIJSKI DRUŽBI V LJUBLJANI,
NOVI TRG 3.
Zahtevajte cenik!

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Nedelja, 20. okt. Katoličani: Felicijan. Pravoslavni: 7. okt., Sergije.

DEZURNE LEKARNE

Sušnik, Marijin trg 5; Kuralt, Gosposvet-ska cesta 4; Bohinec ded., Cesta 29. okt. 31.

* Mestno poglavarstvo je prejelo od operne pevke gospe Reziše Thalerjeve kot dar za bodoči mestni muzej krasno izdelano mrtvaško masko našega velikega igralca in

režiserja Ignacija Borštnika, katero je izvršil akademični kipar Lojze Dolinar. Za dragoceni dar se plemeniti darovalci mestno poglavarstvo kar najtopleje zahvaljuje.

* Razne nesreče. — Tovarniško delavko Černe Franciško z Rudnika je na Dolenjski cesti povozil neznan avto in jo tako težko poškodoval po glavi, da so jo morali prepeljati v bolnišnico. — Na Cesti v Mestni log je 20letna služkinja Ivana Greljo obrezovala repo, pa ji je spodletel nož ter ji prerezal žile na levi roki in so tudi njo morali naglo odpeljati v bolnišnico. — Po Ljubljani je iskal dela delavec Jože Avbelj z Mlina na Bledu, a v petek zvečer je padel s hleva v mestni klavnici tako nesrečno, da je dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico in se do sinoči še ni zavedel.

»FOTOTEHNIKA« D. Z. O. Z.

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA 9

kupuje, prodaja, zamenjava in sprejema v komisijsko prodajo, rabljene fotoaparate in vse potrebščine. Najcenejša fototrgovina in strokovna delavnica za amaterska dela.

* Prva repriza odlično uspele Puccinijeve opere »Madame Butterfly« z Zlato Gjungjenac v naslovni vlogi bo v nedeljo 20. t. m. zvečer ob 20. uri. V ostalih glavnih vlogah nastopijo Kogejeva, Gostič in Janko. Veljajo običajne operne cene.

* Esperantski tečaj po direktni Če metodi brez knjig bo v šoli pri Sv. Jakobu ob tor-kih in četrtkih od pol 20. do 21. V šoli v Mostah bo tečaj po isti metodi ob sredah in petkih od pol 20. do 21. Prijave se še sprejemajo. Učnina 20 Din, dijaki 10 Din mesečno!

Pride! Mali čudežni otrok Pride!
Shirley Temple
v prekrasnem, globoko ganljivem filmu
Angel aerodroma

* Koncert, ki ga bo 28. t. m. za češkoslovaški narodni praznik priredila Ljubljanska filharmonija pod pokroviteljstvom JČ-lige, bo dirigiral eden izmed najboljših jugoslovanskih dirigentov L. Matačić. Na sporedu so Smetana, Sostakovič, Suk, Osterc in Borodin. Predprodaja vstopnic bo od ponedeljka 21. t. m. dalje pri blagajni kina Uniona. Vstopnice se lahko naroče tudi po telefonu št. 22-21. Cene od 40 Din navzdol.

* Modna revija v Ljubljani. Na iniciativo Obrtniškega društva v Ljubljani ter sporazumno z Združenjem krojačev in sorodnih obrtov v Ljubljani se pripravlja v dneh Obrtniškega tedna, t. j. od 1. do 8. decembra t. l., modna revija. Krojačice, krojače, modiste, krznarje in ostale obrtnike, ki so v zvezi z oblačilno stroko, pozivajo prireditelji, da se udeležijo te revije. Poziv ve-

Vedno na'novjše in vedno najcenejše
damske platče za zimo, z velikim krznenim ovratnikom od Din 680- naprej, nudi konfekcija
PAULIN
LJUBLJANA, ZVEZDA

lja obrtnikom v območju mesta Ljubljane. Zadnji dan prijave je 25. oktober v Združenju krojačev in krojačice, Sv. Petra nasip št. 19. — Za modno revijo, ki jo priredi Obrtniško društvo v Ljubljani, potrebujemo manekene. Sposobni mladi ljudje naj se prijavijo v teku torika in srede ves dan, in sicer dame v salonu Hity, Kongresni trg 13, gospodje v krojaškem ateljeju Pučnik, Selenburgova ulica 1.

Velika zaloga

damskih in moških klobukov. — Sprejem popravila v barvanje in preoblikovanje v najmodernejše oblike vseh vrst klobukov.

Postrežba točna — cene solidne!

Priporoča se

Pajk Rudolf, klobučar
Sv. Petra cesta št. 38
blizu Zmajskega mosta.

* Zene! Udeležite se našega zborovanja za žensko volilno pravico, ki bo v nedeljo popoldne ob 10. v sejni dvorani magistrata. Ne zamudimo prilike, katera se nam nudi, da se zavzamemo za našo politično osvoboditev. — Združene žene Slovenije.

* Vse prijatelje zoološkega vrta vabimo, da si ogledajo dnevno in zastoj prijaznega levčka »Cezarja« in še nekaj drugih živali na prostoru društva »NOE« v Selenburgovi ulici št. 6.

× Zveza akademsko naobraženih žen v Ljubljani priredi v nedeljo 20. t. m. točno ob 18. uri v gamski sobi kavarne Emone predavanje bogo-grske zdravnice dr. Vilme Janičeve Raškovič. Predavateljica bo govorila o »Kontroli rojstev« (poročilo z zdravniškega kongresa). Vabljenje so vse članice, akademičarke in prijateljke društva.

* V Sentjakobskem gledališču ponavljajo drevi Govekarjevo igro s petjem »Legionarj«. Predprodaja vstopnic od 10. do 12. in od 15. do 17. ter eno uro pred predstavo.

Popravila vsakovrstnih ur L. Megušar, urar, Novi trg 5

Za popravila na dom pišite dopisnico. Postrežba točna! Cene nizke!

Maribor

△ Narodno gledališče. Nedelja 20. okt. ob 20. uri: »Izdaja pri Novari«. Ponedeljek 21. okt.: Zaprt. Torek 22. okt. ob 20. uri: »Medvedji ples«. Premiera. Red B.

△ Branibor priredi v dneh 9. novembra zvečer in 10. novembra dopoldne narodno-obrambne dneve.

△ Današnji sport. Na igrišču »Rapida« bo danes ob 15. uri prijateljska nogometna tekma med SK »Rapidom« in SK »Celjem«. — V Čakovcu pa bo podvezna prvenstvena tekma ČSK : SK »Železnice«.

△ Sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 18. t. m. je bilo pripelanih 282 svinj, od katerih je bilo prodanih 147. Cene so bile naslednje: prašiči 5 do 6 tednov stari komad po 40 do 50 Din, 7 do 9 tednov 60

Elegantni kroj za dame in gospode Vam izgotovi
MODNI ATELJE
»Elegance«, Maribor, Meljska c. 2
Vek. Terzer
Pravkar dospela nova pošiljka originalnega angleškega sukna. Brezobvezno ogled

do 80 Din, 3 do 4 mesece 100 do 160 Din, 5 do 7 mesecev 200 do 250 Din, 8 do 10 mesecev 300 do 360 Din, 1 leto stari 500 do 580 Din. — Kilogram žive teže je beležil ceno 4-50 do 5-50 Din, kilogram mrtve teže pa 7-50 do 9-50 Din.

△ Požar. Pred dnevi je izbruhnil pri posestniku Janezu Fokašu v Dancih pri Mur-ski Soboti požar, ki je nastal zaradi nepevidnosti. Ogenj je do tal upepelil gospodarsko poslopje z raznim poljedelskim orodjem in večjo množico sena. Škoda je precejšnja, ni pa krita z zavarovalnico.

△ Zopet izsleden kolesarski tat. Kaže, da je policija je prišla na sled dobro organizirani tatinski tolpi, ki je bila dolgo časa strah in trepet mariborskih kolesarjev. Včeraj je policija aretirala 18letnega delavca Matijo Frasa iz Zerjavcev, ker je sumila, da je eden izmed kolesarskih tatov. Napravili so preiskavo v neki hiši v Mlin-ski ulici, kjer je Fras stanoval. V več kovčegih so našli razne dele demontiranih koles, v neki shrambi pa novo žensko kolo. Policija je marljivo na delu, da izsledijo še ostale člane tatinske tolpe.

△ »Davkarja« je nasledil. Pri vdovu Mariji Černečevi v Grušovu pri Tepanju se je zglasil te dni starejši mož in se ji predstavil za davkarja iz Konjic. Vdovi je obljubil večje posojilo ter posredovanje, da ji bo davkarja črtala ves dolg na davkih. Na račun nekih »taks« mu je morala vdova izročiti 1500 dinarjev. Ko pa z davkar-rije le ni bilo nikakega obvestila, je Černečeva o vsem obvestila orožnike. Ugotovili so, da je vdova nasledla pretkanemu sleparju, ki se je izdal za davkarja Stergarja iz Konjic. S takim imenom se je podpisal tudi na potrdilo, ki ga je dal Černečevi za prejetih 1500 dinarjev.

△ Ogenj v Razvanju. Sinoči okoli 21. ure je izbruhnil pri posestniku Alojzu Visoč-niku požar, ki je zajel gospodarsko poslop-je, ki si ga je šele pred kratkim zgradil. Zgorela je vsa krma in nekaj orodja, tako, da je Visočnik oškodovan za okoli 20.000 dinarjev. Škoda je krita z zavarovalnico. Sumijo, da so na delu tajni požigalci, ki uprizarjajo požig za požigom.

Mizarstvo Ciril Razboršek

Maribor, pod Veliko kavnarno

Prvorazredna delavnica pohištva. Prevzem vseh popravil, poliranje glasovirjev itd. CENE NIZKE

△ Cena krmi raste. Na današnjem trgu je bila cena senu 57 do 63 dinarjev za cent. Cena slami pa je bila 40 dinarjev.

△ Zopet falsifikat. Mariborska policija je zopet prišla na sled razpečevalcem ponarejenih kovancev. Neki mariborski trgovec je izročil policiji ponarejen 20dinarski kovanec in povedal, da mu ga je izročil neki mož ob plačilu računa. Na podlagi opisa tega moškega vrši policija poizvedo-vanja.

△ Krznarstvo. Železnik, Maribor, Kopališka ulica, se priporoča.

△ Grajski kino. Danes svetovnoznana opereta »Cigan baron«. Senzacija dneva bo celotni film »Abesinija 1935«, ki se bo v kratkem predvajal v našem kinu.

△ Kino Union. Danes sijajna slager-opereta »Plavolasa Carmen«.

Celie

Smrtna kosa. Iz Lopate 23. pri Celju je v petek umrla v tukajšnji bolnici 67 let stara Grobelnik Roza, posetnica. — Doma v Trnovljah 14 pa je včeraj umrl 73letni posestnik Kompol-šek Jožef. Naj počivata v miru! Sožalje žalujočim!

△ Zopet tatrina kolesa. V petek okoli 18. ure. je nekdo odpeljal iz dvorišča Ljudske posojil-nice 1900 Din vredno kolo znamke »Dürkopp«, črno pleskano, razen balance, ki je bila pokro-mana. Kolo ima št. 1391731, evid. pa 2-108304-5 in je last Rednaka Antona, delavca iz Teharja.

△ Sestanek emigrantov se je vršil pretekli petek ob 20. v dvorani »Uniona«. Sestanek je bil dobro obiskan od strani emigrantov kot doma-činov samih. Predsednik Saveza emigrantskih društev Jugoslavije dr. Čok je podrobno orisal položaj, želje in zahteve emigrantov.

△ Kino Union. Danes zadnjič »Brod ljubez-nik« z dvema zvočnima predigrama.

Recept za zakonsko srečo

Znani igralec Albert Bassermann je napisal tole o sreči v zakonu:

Mnogi bi bili veseli, če bi imeli res recept za dober in srečen zakon. Težko je sestaviti tak recept, kajti dober in srečen zakon ima neštevilo oblik. Kar je za enega sreča, je za drugega lahko nesreča. V šali sem dal prijateljem včasih tale recept za srečen zakon: Vzemite precejšnjo dozo inteligence in dodajte dve prgišči vedrine in optimizma, za noževno konico lepega vedenja in še nekaj žlice uvidevnosti in še nekaj kapljice drugih lepih čednosti. Zmešajte vse to dobro, dokler ne dobite trajno in idealno testo zakona.

Nesrečni so na primer zakoni, ki jih zakonca skleneta samo z estetskega nagnenja. Če vzame moški za ženo lepo lutko, izgine lepota po nekaj letih. Tudi kozmetična sredstva ne pomagajo več in moški pobegne od grde žene. Ravno tako so nesrečni zakoni, katere sklenejo iz čistlo denarnih razlogov. Tak zakon ni zakon, temveč pogodba, kupčija za nedoločen čas. Egoisti, ki gredo samo na doto in denar, so lahko

srečni v zakonu. Egoizem je zelo dober učitelj, tudi za sebičnega, ki mu pove, katere žrtev je zanj najbolj pripravna.

Srečni so tudi lahko zakoni s sebičnim moškom in sebično ženo. Vsak zakonec zase ščiti svoje interese. Do vseh prijateljev in znancev sta v sporazumno v borbi za svoje interese, zaradi tega ju ves svet črti, toda sama zase pa se lahko počutita v zakonu kar srečno.

Glede izobrazbe zakoncev je važno, da sta oba približno enako izobražena in vzgojena. Če je žena bolj izobražena, ne bo nikoli občutila zadostnega spoštovanja do moža. Mnogo bolj izobražen mož kakor žena pa smatra svojo ženo za svojo deklo, katere ga je marsikdaj v družbi sram. Važno je, da sta oba zakonska druga med seboj zaljubljena in da oba občutita zakonsko srečo. Važno je tudi, da si nič ne prikrivata in da si nimata nič očitati, zlasti ne dogodkov iz preteklosti. Sreča je relativen pojem in zakonca naj bosta zadovoljna, ako dosežeta tisto minimalno srečo, ki je za njiju sožitje potrebna.

poročali, da ima dolgo brado slaven pripadnik sovjetske Rusije čeljustinec Smit in da nosi dolgo brado tudi predsednik sovjetske zveze Kalinin in kakor tudi predsednik sovjetske Ukrajine Petrovski. Zaradi tega ni zločin, če si udarnik Nudman noče obriti svoje lepe dolge brade.

„Zvon življenja in smrti“ v Berlinu

Pred nekaj dnevi so postavili na trgu sredi Berlina »Zvon življenja in smrti«; ta zvon zvonil neprestano. Tam stoji stolp mrtvih in novorojencev, prava demografska propagandna kapela. Visoka je okoli 12 metrov. Na vsaki stra-

Najnovejša fotografija grškega generala Kondilisa, ki je po proglasitvi monarhije v Grčiji prevzel posle podkralja in ministrskega predsednika.

Spor zaradi dolge brade

Ali je dolga brada antikomunistična.

Znano je, da so Rusi vedno posvečali posebno pozornost bradi. Ruska brada je bila slavna po vsem svetu. Po padcu carizma v Rusiji je pa nastala v novi sovjetski Rusiji povsem drugačna moda. V modo je prišlo, da si Rusi danes skrbno brijejo brado. Dolga brada je pa spomin na stari caristični režim in mnogi boljševiki jo imajo za antikomunistično navado.

Nedavno je v mestu Umani direktor nekega podjetja ukazal udarniku Nudmanu, naj si takoj obrije svojo brado. Nudman je imel lepo in gosto brado, ki jo je skrbno negoval. Zato nikakor ni bil pripravljen, da bi si jo odstranil. Odgovoril je, da je brada človekova zasebna zadeva in nihče mu ne more ukazovati, naj si jo obrije.

Od tega časa so začeli udarnika Nudmana v tovarni in v organizaciji neusmiljeno preganjati. Nudman se je pritožil osrednjemu tajništvu komunistične stranke v Moskvi. V glavnem glasilu sovjetske vlade »Izvestija« so nato

V abesinskem svetem mestu Aksumu so imeli shranjeno v posebnem svetišču skrinjo zaveze, katero so še o pravem času, preden so Italijani zasedli mesto, odpeljali v Addis-Abebo. Ta skrinja zaveze, katero kaže slika, je najsvetejši simbol abesinske koptske cerkve. Baje jo je prinesel neki abesinski kralj iz Jeruzalema.

ni stolpa so ure, ki bijejo čas. Kazalec goni aparat, ki zvoni vsakih pet minut. V teh petih minutah odbije zvonec devet udarcev: to pomeni, da je v tem času devet Nemcev zgladelo luč sveta, v istem času pa kaže priprava za presipavanje peska, da je sedem Nemcev leglo v grob.

Vsako leto na materinski dan bodo posvetili

nov zvonec novorojencev. Upajmo, je izjavil državni komisar Lippert pri odkritju tega spomenika, da bo novi zvonec od leta do leta bil več udarcev, deset, enajst ali celo dvajset.

Stolp mrtvih in novorojencev je posvečen prvemu nacionalnemu socialističnemu predsedniku centralne občine v Berlinu g. Wilhelmu Bachu.

Kultura

Slovníkova razstava

Slikar Jos. Slovnik je priredil razstavo slik, katere traja od sobote 19. oktobra do ponedeljka 21. oktobra zvečer v dvorani občinskega doma v St. Vidu nad Ljubljano. Slike so napravljene v St. Vidu, okolici in na Bledu.

Ker je bil umetnik odsoten iz svoje rojstne vasi St. Vid nad Ljubljano daljšo dobo let zaradi študij v tujini, zlasti v Nemčiji, posetite razstavo vsi ljubitelji umetnosti, da se prepričate, kako si domači rojak po dolgoletnem bivanju v tujini predstavlja svoj rojstni kraj.

Prihodnji teden v četrtek 24. t. m. bo premiera klasične operete »Mamselle Nitouche«. V glavnih vlogah nastopita gđ. Iglčeva (Deniza) in g. Peček (organist Celestin). Slika kaže Celestina. Za oder je predelal to francosko opereto režiser B. Kreft

Cerkveni glasbenik

Glasilu slovenskih cerkvenih glasbenikov. Št. 9 in 10, sept. in okt. 1935. V književni prilogi že 58 let izhajajočega lista končuje mons. St. Premr svoj razmišljanje o »Slovenski evharistični glasbi«, dr. A. Dolinar se bavi z zgodovino katoliške cerkvene glasbe in nadaljuje započeto delo blagopokojnega dr. Mantuanija. Članek prof. Adolfa Gröbmunga iz fiziologije in fonetike, objavljeni v »Cerkv. glasbeniku«, bi zaslužili zaradi svoje tehtnosti ponatis v posebni brošuri, saj so pisateljeva izvajanja prepotrebna vsem pevskim krogom, zlasti pa pevovalcem. — St. Premr posveča spominu umrlega starešine organistov in skladateljev Josipa Sieherla toplo pisan nekrolog. — Kanonik Fr. Ferjančič opisuje delo zadnjih treh kapiteljskih organistov v Novem mestu (Kranca, Hladnika in Marklja). Bernard Pirnat beleži črtice iz življenja slov. organista. Skladatelj Srečko Koporec nadaljuje s svojimi razpravami o poltonskem sistemu. Albin Martinčič se bavi z »Zvonovi in zvonjenjem v taktu«, sledijo še poročila o organistovskih zadevah, koncertih, dopisi, oglasnik za cerkveno in sveto glasbo, ter razne

vesti. Kdor se zanima za cerkveno in sveto glasbo, bi moral biti naročnik na »Cerkveni glasbenik«. Cena listu je le 40 Din na leto, za dijake 25 Din, za inozemstvo 60 Din. Uredništvo in uprava sta Pred škofijo 12/1. — List vsem glasbenikom toplo priporočamo. Z. P.

Sokolstvo

Prvenstvo Jugoslavije v odbojki

V Beogradu so se vršile preteklo nedeljo pod vodstvom načelnika Saveza SKJ tekme za prvenstvo Jugoslavije v odbojki za leto 1935. Tekmam so prisostvovali tudi bratje Čehoslovaki in Bolgari, ki so tudi tekmovali za slovansko prvenstvo.

Na tekmah so nastopili zmagovalci iz banovinskih tekem, in sicer člani iz žup: Ljubljana; Zagreb, Beograd, Kragujevac, Sarajevo in Split, članice iz žup: Maribor, Beograd, Zagreb in Sarajevo, moški naraščaj iz žup: Zagreb, Beograd, Tuzla, Kranj, in Kragujevac in ženski naraščaj iz žup: Celje, Osijek, Kragujevac in Zagreb. Skupaj je tekmovalo 19 vrst z 124 tekmovalci in tekmovalkami.

Uspehi tekem, ki so potekle v vzorni disciplini in ob velikem zanimanju, so bili naslednji: Člani: I. mesto Ljubljana, II. Beograd, III. Zagreb, IV. Kragujevac, V. Sarajevo, VI. Split. Članice: I. Maribor, II. Beograd, III. Zagreb, IV. Sarajevo. — Moški naraščaj: I. Beograd, II. Tuzla, III. Zagreb, IV. Kranj, V. Kragujevac. Ženski naraščaj: I. Celje, II. Osijek, III. Kragujevac, IV. Zagreb.

Popoldne so bile tekme za slovansko prvenstvo in so bili doseženi naslednji uspehi: tekma med člani Jugoslavije in Bolgarije je končala z zmago Jugoslavije 15:9 (15:7), tekma med članicami ČOS in Jugoslavije je končala z zmago ČOS 15:7 (15:1), tretja tekma med člani ČOS in bolgarskimi Junaki je končala z zmago ČOS 15:5 (15:7). Končni uspeh slovanskega prvenstva v odbojki je: I. ČOS, II. SSKJ, III. Savez bolgarskih Junakov.

Olimpijski maratonski zmagovalac Zabala Juan je obiskal te dni Berlin in si ogledal nemški stadion za olimpiado 1936, kjer bo zopet tekmoval za prvenstvo v maratonskem teku. Slika ga kaže v spremstvu nemškega tekača Kohna.

Sredi razgovora je nenadoma planila k njima Inge in burno objela preplašeno Kid.

— To ne sme biti, rajši umrjem, kakor da bi se to zgodilo! je ponavljala vsa v solzah. Niti Kid niti gospa Elen nista mogli spraviti iz nje, kaj hoče s temi zagonetnimi besedami. Gospa Elen je končno vsa zbegana dala poklicati moža, ki pa tudi sam ni vedel preplašenim ženskam sveta. Nejevoljno je mrmral, da je bilo z Jensove strani nespametno, ker ni znal ohraniti svojih izsledkov tajnih. Ves poskus bi lahko minil brez razburjenja in brez takih nezdravih prizorov, ki ne koristijo niti ljudem, niti stvari sami. Modrovanje ni dosti pomagalo ženskam, ampak se je razburjenje še povečalo, ko so poklicali Jensa. Inge je namreč stopila predenj, se vzravnila in z grozničavo blestečim pogledom zavpila:

— Bodi kdorkoli in naj je pomen tvojega dela še tako velikanski, ubijati nimaš pravice.

Jens je prebledel in se skoraj sesedel.

— Kaj vendar govorite, gospodična Inge? Kdo vam je to natvezil?

Inge se je z obema rokama prijala za čelo, pomolčala in nato jecljala:

— Kdo mi je rekel? Saj niti sama ne vem, kaj govorim. Ali mi niste rekli vi sami, gospod inženjer?

Ali sem morda samo sanjala? Ali sem doživela grozoto le v prividu?

In kakor je izrekla, se je sesedla in krčevito zajokala.

Tovarnar je nestrpno pogledaval zdaj inženjerja zdaj Kid, gospa Elen pa je stopila k Inge in sama skoraj v joku skušala tolažiti ihteto.

— Nisem vedel in niti slutiti nisem mogel, se je obvladal Jens Podumjin, da pojde tem ljudem tako na živce. Zdaj šele vidim, kako suženjska bitja smo ljudje. Kakor hitro se nam obeta le majhna sprememba, ki naj nekoliko razširi ali podaljša tir vsakdanjosti, že izgubimo ravnovesje in se nam zdi, da mora zdaj biti vsega konec.

— Ker spoštujem tvoj dar govora, je pikro omenil gospod Larsen, bi želel nekaj trenutkov biti sam s teboj.

Moža sta brez besed zapustila zbegane ženske in se podala v Larsenov kabinet, kjer je tovarnar takoj hotel pojasniti:

— Mislim, da ne zahtevam preveč, če želim izvedeti od tebe, kaj je vzrok teh mučnih prizorov. Zakaž govori Inge o ubijanju? Povedati ti namreč moram, da se v nobenem primeru ne pustim igrati z življenjem ljudi, ki so mi blizu.

— S tujim življenjem se nisem doslej še nikdar igral, je hlastno zavrnil Jens, — in celo svojega sem znal ohraniti. Če pa je res treba pojasniti, naj povem, da me skrbi pri poskusu le eno. Kakor sem že omenil, gre pri tem za takozvane smrtno žarke, ki pa bi jih v mojem primeru lahko imenoval žarke življenja. Žarki, ki sicer ugonablajo žive organizme, so tukaj prekrenjeni tako, da ustvarjajo. Svetlobni refleksi so zgneteni v maso, ki dobiva prostorninsko formo. Edino nejasno je pri tej stvari vprašanje,

kako bi vplivalo, ako bi po nesrečnem naključju žarki pronikli v živ organizem. Pripomnim pa, da sem tej nevarnosti do skrajnih mej in možnosti prišel v okoliščini, ker je vsa aparatura prirejena tako, da ne izžareva žarkov v radijarni smeri, ampak v skoraj vzporednih linearnih šopih.

— In samo ta okolnost Inge tako razburja?

— Mislim, da samo ta, je suho dejal inženjer, nato pa hlastno: Pač, pač, morda je še nekaj drugega. Vendar boš razumel papa, če ti povem, da nisem rad indiskreten.

— To, razumem, jasno, razumel boš pa tudi ti, da v razgovoru dveh moških med štirimi očmi ni mogoče govoriti o indiskreciji.

— Če je tako, vedi, da je Inge ustvarila v svojih sanjah svet, ki je nekoliko drugačen od resničnosti. Izbrala si je pač ideal moškega, ki po slepi igri usode seveda ni bil namenjen njej.

— In ta ideal? si bil ti? je olajšano hotel vedeti Larsen.

Kakor brez zveze in sam zase je nato začel Jens:

— Verjamem v povezanost vsemirja s silami, ki jih še ne poznamo. Kakor vemo, da je med atomi vsake materije medsebojna povezanost, tako bi bilo čudno in nemogoče, da med višjo skupino atomov ki se nam javlja v rastlinskem in živalskem svetu, take povezanosti ne bi bilo. Kot znanstvenik nočem in ne morem trditi, da bi izvirali pojavi, ki si jih ne znamo vselej razložiti, iz nekega nadprirodne sveta, temveč so naraven pojav, ki nam je pač toliko časa zagonečen, dokler si ga ne znamo pojasniti. Posebno živo in prepričevalno se kaže povezanost med ljudmi v podzavestnem stanju. Zato sem prepričan, da so sanje, ki jih je imela Kid, nastale pod vplivom mojih misli, čeprav jih nisem Kid še nikdar zaupal.

Gospodarstvo

Novi domači stroj za razpršenje umetnih gnojil

Dne 14. t. m. popoldne smo imeli priliko videti v akciji nov stroj za razpršenje umetnih gnojil, ki ga je izumil strojni konstruktor tvrdke A. Westen d. d. v Celju, agilni Franjo Žohar. Na travniku, ki leži med Voglajno in tovarno umetnih gnojil (Celjska podružnica Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.), so navzoči, med njimi sreski referent g. Wernig in upravnik Kmetijske družbe v Celju g. Kocjan, ugotovili, da se novo konstruiran stroj odlično obnese. Stroj, ki ga ženejo konji, bazira na centrifugalnem principu, je prav lahek in dovoljuje enostavno ravnanje, radi česar smo mnega, da predstavlja ta novi stroj resno pridobitev za naše poljedelstvo. Stroj je bil šaržiran s fosfatno žlindro, katero je brezhibno, hitro in zelo enakomerno razpršil v širini 2 metrov. Fosfatna žlindra sploh ni razvila prahu, temveč se je ležalega na tla. Navzoči so se pridružil meniju g. Žoharja, da bi novi stroj tudi lahko služil za desintoksikacijo bojnih plinov, potem razpršenja klorovega apna. G. Žoharju, ki je pripravljen dati vsakomur tozadevna zaželjena pojasnila, čestitamo k novemu uspehu.

Škodljivci vinskih goric

Zlahtni sad vinske trte, grozdje, spoštujejo kot tečno nasladijo in redilo razen ljudi tudi nekatere živali: poleg požrežnih žuželk tudi posamezni sesalci in ptice.

Znano je, da si grozdja privoščijo psi, mačke in miši, dasi bolj poredkoma, jazbeci, lišice in kunje pa prav redno s posebno nasladi. Zajci, jeleni in srne ne žro grozdja, pač pa včasih sočne trsne liste in mladike; v hudi zimi z obilo snega tudi rožinam ne prizanašajo. Znani glodalec voluhar je posebno slabo zapisan pri sadjarjih. Spravlja se pa prav tako nad trsne špalirje in brajde, zlasti ob hišnih stenah in zidovih, uničujoč s svojim močnim zobovjem korenike in debla.

Se večji škodljivci vinskih goric so ptice, ki ti čisto požro dobrušen del trgatve. Zlasti v vinogradih ob gozdovih oberejo redoma kar vse grozdje do zadnje jagode. Tudi domači vrabec ni tako nedolžen pri tem, kakor bi kdo mislil. Saj se včasih udomači tudi v duplinah v vinogradskih škarpah in podzidij, da lažje obavlja svojo trgatve. Znana grozdježerica sta jerebica in fazan. Drozgi in škorci so dobro organizirani in solidarni: poletavajo v svojevrstno branje kar v celih jatah in se spretno potikajo med tršjem, da jih tako zlahka ne opaziš. Nič boljši ni kos, samo s to razliko, da se ponajbolj aristokratsko. S posmeznimi poleti v gorice

začenja kos že rano jutraj ob prvi zori in jih nadaljuje do večernega mraka s parurnim odihom čez poldne zaradi lažje in boljše prebave.

Na vsakovrstna strašila, ki jih ponekod postavljajo in razobešajo po vinogradih, se ptice prav kmalu navadijo, tudi klopotec jih prav nič ne moti pri zobanju. Najbolj se boje človeka s puško. Priporočljivo je tedaj organizirano stalno varstvo, čuvanje, straženje trsnih nasadov. Ker pa so nekateri krilati jesenski gostje vinskih goric, n. pr. drozg in škorci kmetijstvu tudi hkratu koristni, naj stražnik ali čuvaj ne pobija vse vprek, če se te ptice niso baš preveč razmnožile. Preganja naj jih v glavnem le s takimi imenovanimi slepimi ali praznimi, odnosno strašilnimi streli. Avtomatično streljanje s patronami ali z nalašč v to svrhu napravljenimi raketami se ni obneslo. Domačo perutnino pa imej zaprto in ji to jetništvo kolikor mogoče olajšaj z napravo čim večje ograje okoli kurnika ali poleg zrnja v drugo jesensko pašo, katere v tem letnem času pač ne primanjkuje.

Gospodarske vesti

— Koruza za davke. Finančni minister je izdal odlok, da smejo davčne oblasti sprejemati na račun zaostalih davkov koruzo po ceni, ki je za 20% višja od borznega tečaja. To koruzo bo vlada uporabila za prehrano pasivnih krajev.

— Nova potniška tarifa med Jugoslavijo in Romunijo. 1. novembra stopi v veljavo nova mednarodna železniška tarifa za direktni prevoz potnikov, priljage in psov med postajami jugoslov. in romunskih drž. žel.

— Setev lanu v Jugoslaviji. V naši državi je bilo letos posejanih z lanom okoli 1000 ha. Edina naša tvornica, ki predeluje lan je v Vladislavih pri Osijeku, ki predela letno okoli 600 vagonov lanu.

— Nemčija kupuje tobak v Jugoslaviji. Nemčija je pri nas kupila 1.500.000 kg tobaka, in sicer za kompenzacijo vagonov za brzovlake.

— Konkurno postopanje v zadevi Kende Ivana in Marije, hotelirjev na Bledu se po sklepu apelacijskega kot rekurznega sodišča v Ljubljani nadaljuje.

Borzna poročila

Curih, 19. oktobra. Beograd 7, Pariz 20.2425, London 15.0850, Newyork 307-25, Bruselj 51-675, Milan 25, Madrid 41-95, Amsterdam 208-40, Berlin 123-50, Dunaj 55-50, Stockholm 77-775, Oslo 75-775, Kopenhagen 67-35, Praga 12-72, Varšava 57-80, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsingfors 6-65, Buenos-Aires 0-8350.

= Sport =

Današnje kvalifikacijske nogometne tekme

V Ljubljani: Ilirija: Gradjanski ob pol 16. na igrišču Primorja.
V Zagrebu: Hašk: Primorje.
Ostali klubi pa igrajo takole:
V Beogradu: Bask: Vojvodina.
V Zagrebu: Concordia: Grafičari (Osijek).
V Nišu: Jugoslavija: Gradjanski.
V Skoplju: Slavija: Radnički.
V Sarajevu: Hajduk: Slavija.
V Osijeku: Slavija: Krajišnik.
V Šibeniku: Osvit: Hajduk (Split).
V Vel. Kikindi: Zak: Sparta.

Bručan najpopularnejši tekmovalc na VI. Balkanskih igrah

Na letošnjih VI. Balkanskih igrah v Carigradu je naš večkratni državni prvak v teku na 10 km in letošnji prvak v cross-countryju ter v teku na 5 km Bručan član ljubljanske Ilirije, postal najpopularnejši lahki atlet na Balkanu.

V Carigradu je namreč naš mali in šibki Bručan zmagal kar v dveh, in to najtežjih disciplinah programa. Že prvi dan Balkanskih iger je postal do tedaj izven Jugoslavije skoraj nepoznani Bručan z neoporečno zmago v teku na 5000 m priznan atlet velikih sposobnosti. Poleg tega pa si je priboril simpatije vsega navzočega občinstva, ki ga je burno pozdravljalo, ko je z velikim naskokom pred ostalimi rezal cilj.

Se bolj nepričakovano kot zmaga na pet kilometrov, pa je bila za turško občinstvo njegova zmaga na 10.000 m. — Tek se je vršil zadnji dan tekmovanja. Desettisoči

zbranega občinstva so z napestostjo sledili vsem tekmovanjem. Tekači na 10 km so na startu. Z izjemo Bručana, so vsi krepko razviti. Skoraj smešno je izgledalo, kaj dela naš Bručan med njimi. Tek na deset tisoč metrov je bila namreč najbolj naporena točka programa. Poleg tega pa je bil še teren izredno slab. Proga je bila namreč od dežja vsa razmočena, tako da se je blato kar lepilo ter oteževalo sprinterice. Zaradi tega je simpatični Bručan radi svojega slabotnega izgleda vzbujal skoraj pomilovanje. Po 6 km so se tekači že razdelili v dve skupini. V vodilni so bili: Bručan, Turek in Romun ter Grk. Od tu dalje se menjata na vodstvu Turek in Bručan. Toda le do 8 km. Zaradi prevelikega napora se je Turek zgrudil in obležal na tekališču. Odslej se je boril z Bručanom za vodstvo Romun, takoj za njima pa Grk. Do cilja je bilo le še 800 m. Grk poveča tempo, prehitil Bručana in Romuna, ki že napenja zadnje sile. Grk vodi že za 30 m. Vsi pričakujejo njegove zmage.

Občinstvo ga pozdravlja kot zmagovalca. In kot bi oglašujoče vzpodbujanje Bručana zbudilo iz neke omotice, tegne on noge, podaljša korake in skoraj, da požira metre in hitro manjša razdaljo med seboj in Grkom. Občinstvo skoraj otrpne od iznenađenja. Oči se jim izbulijo in s široko odprtimi usti zrejo kako naš Bručan dohiti in prehitil Grka, ter prispe na cilj kakih 15 m pred Grkom.

Tedaj pa kot bi eksplodiralo zaorje s tribune oglašujoče vpitje in ploskanje s katerim je občinstvo pozdravilo zmagovalca, našega Bručana.

Ureditelj dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnav.

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc.

Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. — Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesijonirana komercialna pisarna:

LOJZE ZAJC,
Ljubljana, Gledališka
ulica 7. Telefon 38-18

LEPO STAVBNO PARCELO okoli 3000 m² na Ježici poceni prodam tudi za knjižnico. Ponudbe na oglasni oddelek lista pod »Ježica«.

Cenj. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem otvoril **ново čevljarsko delavnico**, kjer izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor tudi popravila galoš in snežk. — Točna in hitra postrežba. Tudi vsakovrstne moške in ženske čevlje po meri. — Se priporoča

Ivan Turkovič, splošno čevljarstvo, Prečna ul. 6 (nasproti Mestne kopeli)

Novo otvorjena
prekajevalnica in delikatesna
trgovina

Viktor Zany, Celje

Kralja Petra cesta 13

se cenjenim strankam vlijudno priporoča

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

HISO na Glinah c. VIII št. 3 obstoječo iz treh sob s pritliklinami in velike delavnice pripravo za vsako obrt oddamo s 1. novembrom v najem. Naslov pri upravi lista.

DVE ENOSOBNI stanovanji na Viču št. 135 nasproti gostilne pri dolgem mostu oddamo v najem s 1. novembrom. Naslov pri upravi tega lista.

PRODAMO ali oddamo v najem takoj v Višnji gori par korakov od postaje hišo z dobrodočo gostilno in trgovino ter obširnimi gospodarskimi poslopji. Naslov pri upravi tega lista.

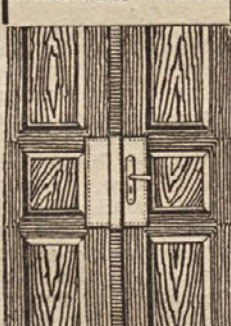
KISLO ZELJE, REPO, sarmu, prvovrstno po brezkonkurenčni ceni, vsako množino, dobavlja Homan, Sv. Petra cesta št. 81, tel. 3539.

V **HISI** na Miklošičevi c. 13 se oddasta 2 lokala. Informacije v knjigovodstvu Mestne hranilnice Ljubljanske.

ODEJE! Strokovno šivanje posteljnih odev iz vate, volne in puha, najceneje pri: F. Novak, Maribor, Koroška cesta 8.

PEČI ZARJA najboljše, najcenejše nudim, obzidavam vse vrste Lutzovih peči, štedilnike, oblagam kopalnice, mesnice s keramičnimi ploščicami. Kovče, Ljubljana, Tyrševa 47.

Celuloidne ščite za vrata

naročajte pri
FR. ZRNEC
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

Za Vse svete

Vam nudi po najnižjih cenah: **Nagrobne vence** v veliki in krasni izbiri, venčni traki z tiskom ter vse druge žalne potrebščine

Fr. Karbeutz
Celje

Kralja Petra c. 3

Zimska jabolka

že v zalogi — pri
Gospodarski zvezi
v Ljubljani

Hranilne knjižice

prodate ali kupite najbolje
potom moje pisarne.
Solidno poslovanje!
Priložite znamko!
Rudolf Zoré, Ljubljana,
Gledališka ul. 12
Telefon 38-10

Jabolka za zimo,

najskrbnejše sortirana od priznanih sort, cena od 2-25 Din dalje, za kuho in takojšnjo uporabo tudi cenejše, v vsaki količini. Dostavimo brezplačno na dom. Na željo se sadje tudi rezervira za pozneje. Oglejte si stalno „Razstavo sadja“ Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3. Ogled neobvezen za nakup.

Novo otvorjena modna krznarija ALBERT FRÖHLICH, CELJE Samostanska ulica (Zany)

Priporoča se za izdelavo krznih plaščev, katere izdeluje po najnovejših dunajskih modelih. Prevzema vso krznarsko blago v fazoniranje ter surove kože v predelavo in barvanje, ki se izdeluje v lastni delavnici po najnižji ceni.

Malo sode bikarbone in kuhinjske soli in v trenutku imate sintetsko mineralno vodo, toda komur je kaj za zdravje, mu je najboljša pijača

ona s srcem

Gospodinje

Ako hočete imeti lepe bleščeče se parkete zahtevajte povsod edino le

„ORION“
pasto za parkete, ki obenem izvlče vse madeže iz parketov. Mala škatlja stane samo Din 10—, velika Din 18—

Glavna zaloga:
R. Hafner, Ljubljana
Celovška cesta 61 — Telefon 35-65

! Bodočnost ni skrivnost ! Ste rojeni med leti 1859-1919?

Čitatelji in čitateljice tega lista, rojeni med 1859—1919, se iskreno naprošajo, da nujno navedejo svoje ime in natančni datum rojstva. Sijajni astrolog, katerega znanstvena raziskavanja so splošno priznana in obsežno komentirana v vsem tisku, se je odločil, da bo čitateljem in čitateljicam tega lista objavil svoje senzacionalne studije, na podlagi katerih morejo generacije, rojene med 1859 do 1919, zboljšati svojo eksistenco in doseči srečo, zdravje, ljubezen itd. Ta objava je največje važnosti ter nudi vsem bralcem in bralcem edinstveno priliko, da uresničijo svoje želje in dosežejo srečo. Brezopogrešna jasnovidnost grafologije in astrologije Vam bo razjasnila:

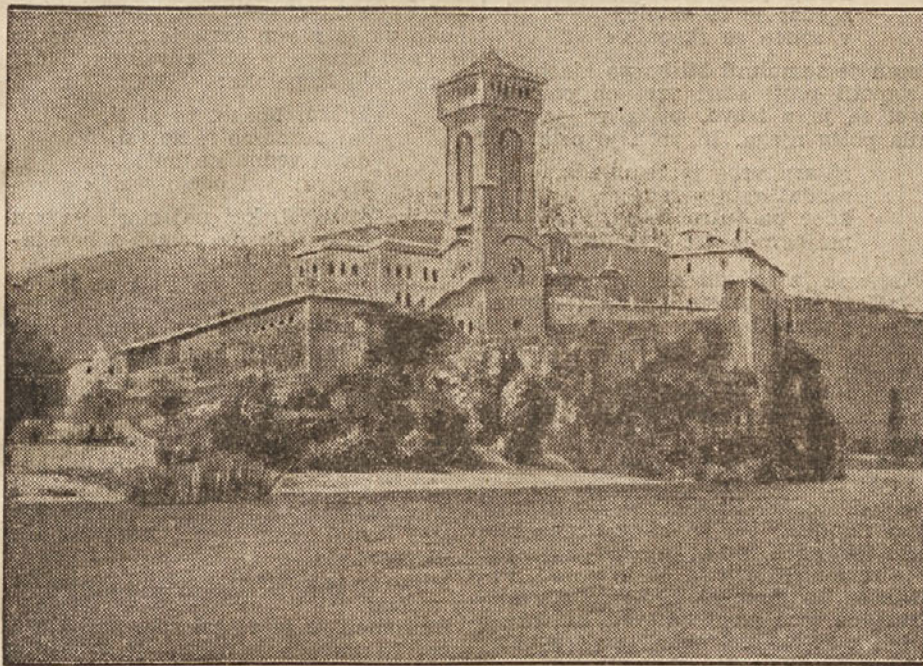
1. Vaš značaj, njegove kvalitete, njegove napake,
2. Vaše izgled v ljubezni,
3. Vaše izgled v kupčijah,
4. Vaše izgled v podedovanju,
5. Vašo življenjsko dolgot,
6. Vaše prijatelje in Vaše protektorje,
7. Vaše sovražnike, zahrbtnosti, krievne obdolžitve itd.,
8. Potovanje, spremembe bivališča,
9. Zadeve v rodbini,
10. Vse, kar želite zvedeti o loterijskih zadevah.

Navajamo nekaj izmed tisoč zahvalnic, katere prejema ta sijajni znanstvenik iz vseh krajev sveta: »Gospa Irma Schwarz iz Ljubljane se zahvaljuje najprisernejše, ker je v svojih najtežjih finančnih nepravilnostih poslušala njegov nasvet, igrala v loteriji in zadela 150.000 dinarjev.«

Pišite brez odloga, pošljite še danes Vaš rokopis in rojstni datum ter 30 Din kot honorar za Vašo psihoanalizo in horoskop na točno in stalno adresu:

GRAFOLOŠKI BUREAU — CELJE
poštni predal 106.

Sv. Naum ob Ohridskem jezeru

Viktor Pirnat:

Kaznovana pohlepnost

(Pravljica.)

Tam nekje pod temnimi Gorjanci ob lenobni Krki sta živela zakonca Miha in Mica. Miha je bil ribič, Mica pa uboga predica. Skromno sta se prebijala skozi življenje. Vrtiček, ne večji od namiznega prta, jima je dajal zelenjavo, vse drugo so dale ribe. Še teh je prišlo na njuno mizo bore malo. Večino je Miha prodal, da je bilo za sol pri hiši.

Nekega dne je Miha zaman oprezal ob vodi. Mrežo in trnek je potegnil prazna iz njenih globin. Predno se vrne domov golih rok, je poskusil srečo še enkrat. In komaj je vrgel trnek v Krko, že je visela na njem majhna, čudovita ribica, kakršne Miha dotlej še ni bil videl. In čudo božje, ribica je spregovorila s človeškim glasom:

»Dobri ribič, izpusti me, zakleta kraljeva hči sem! Saj od mene ne boš imel dosti koristi!«

Prestrašil se je ribič in jo je izpustil.

Doma je mož pravil svoji Mici o tem čudnem doživljanju. Huda je bila nanj žena, neizrečeno huda. Kako le more biti tako nespameten, da ni ničesar zahteval od nje!

»Če jo jutri ujameš, zahtevaj od nje veliko zidano hišo in vrt naokoli!«, mu je zabičala žena.

Naslednjega dne se je ribica spet prikazala in prepadeni ribič jo je jecljaje nagovoril:

»Ribica brez imena,
k tebi me pošilja moja žena;
kar ona od tebe želi,
to moja želja ni!«

In razkril ji je ženine želje, ribica pa mu je odvrnila:

»Pojdi mirno domov, tam te že čaka lepa hiša z vrtom!«

Tako je tudi bilo. Pa samo nekaj dni je imel mož mir v hiši, potem pa ga je

žena spet nagnala k ribici, češ, da hoče imeti grad z vrtovi in drevoredi in hleve z živino in vinograde, kot ima to grajska gospoda tam naokoli. In poslušni mož je šel spet k ribici ter jo nagovoril kot prvič:

»Ribica brez imena,
k tebi me pošilja moja žena;
kar ona od tebe želi,
to moja želja ni!«

In tolmačil je nove ženine želje. Ribica ga je potolažila:

»Le pojdi v miru domov! Na griču boš našel lep grad in vrtove okoli in živino v hlevih in bogate vinograde!«

Presrečen je hitel Miha domov. Tam je srečal svojo Mico vso v svili. Mogočno se je šopirila po grajskih sobanah in ukazovala poslušni služinčadi.

Nekaj časa je bil mir in zadovoljstvo je vladalo v novem domu. Pa Micin pohlep in častiželjnost nista poznala meja in pričela je zopet siliti v moža, naj zahteva od ribice, da ju napravi za kralja in kraljico. Dolgo se je Miha upiral, slednjič pa mu je bilo večnega pregovarjanja dosti in šel je spet na breg tihe Krke.

Pust in mrk dan je bil, pravo nasprotje jasnim, sočnim dnevom, ki so mu prej tako dolgo razveseljevali srce. Zalosten je poklical ribico:

»Ribica brez imena,
k tebi me pošilja moja žena;
kar ona od tebe želi,
to moja želja ni!«

Prikazala se je ribica v motnih valovih, nemirno je bila z repkom, poslušala ženine zahteve, nato pa mu jezna zabrusila:

»Izgubi se domov v svojo staro bajto!«

In nad bregom je spet zagledal svojo revno ribiško kočico in v njej objokano svojo Mico v zakrpani obleki...

Anton Mohor

V šolo

Solze mamica otira,
sinček usta v jok nabira:
»Hodi z bogom, ljubi moj,
angel ti ob strani stoj!«

Očka je pognal konjčica,
v šolo zapeljal fantiča,
da mu boljše bo nekdanj
kot očetu je sedaj.

Deček tiho premišluje,
v srcu mu je vedno huje,
ga modrost ne veseli,
v šoli preveč je skrbi.

Treba zdaj bo zgodaj vstati,
se za šolo pripravljati,
teh predmetov sto in sto
in nalog, da je grdó!

Nič ne maraj! Kar na delo,
vse po sreči bo uspelo,
da le očka, mamica
zadovoljna bi bila...!

Lep grozd

Z—in:

V spominsko knjigo

Deklica, deklica, kaj se ti zdi:
Mar želje so vroče za tvoje moči?
Nikar ne obupaj in mrko ne glej,
v vse dneve mladostne le vedro se smej.

Glej, deklica mala, kako je lepo,
kako je na svetu prelestno svetlo,
dokler ne priplazi se tat — volkodlak
in sonca ne ukrade ti črn oblak.

Poj, deklica, dokler mladost ti žari,
ker zvezdice jasne so tvoje oči:
Ne ugasni ti zvezda mladosti nikdar —
To željo iskreno za — god ti dam v dar.

Muc na postaji

Marijana Željeznova-Kokalj:

Jutro

1

Mali Miško je imel piško. Ko je on še spal, se je piška izprehajala v zgodnjih jutranjih urah in pela:

»Davi, davi,
sem jaz rasla,
ker se pasla
sem po rosnj travi...«

Dan za dnem je piška takole pela, Miško je pa spal. Piška ga je že čakala pri vratih, ko je neumit prizehal na hišni prag. Piška je imela že umite nožice v rosi in zafrfotala je s krili rekoč:

»Naš Miško
ima piško,
ona rase,
ker se pase
v rosnj travi.
Miško pa se debeli
in ne rase,
ker vse čase
jutruke prespi...«

Miško je spet zazehal, zaprl oči, ker ni mogel zreti v razkošno sijanje poletnih solčnih žarkov. Piška je ponižno počepnila poleg njega in on jo je leno božal.

»Miško, umij se!« je zaklicala skrbna mati iz kuhinje. Miško se je napravil gluhega. Počasi je odkorakal v kuhinjo in si vzel kos kruha. Mati ga je spet opomnila, da se naj umije. Miško je počasi odhlačal na prag, počepnil poleg svoje piške in delil z njo kruh. Mežikal je še vedno. Sončni žarki so bili kar nekam predrznji in so solzili njegove zaspane oči. Ko sta s piško pojedla kruh, je Miško počasi odhlačal proti žitnim poljem. Piška je zvesto stopala za njim in pobirala spotoma črvičke in polžke.

Veter je gugal žito in klasje, ki je pelo:

»Rase, rase žito,
z roso je umito,
zgodaj je že vstalo,
v soncu se skopalo.«

Jezen je zamahnil Miško po klasju in se napotil proti stari vrbi ob potoku. Vlegel se je v travo, piška pa je počenila poleg njega. In vrba je pela:

»Stara vrba je še mlada,
zgodaj vstaja rada,
kdor pa jutro zaleži,
majhen je vse žive dni!«

»Kaj,« se je začudil Miško in se vse del. »Kaj, kdor prespi jutro, ne more rasti?« je vprašal piško.

Seveda, seveda, mu je prikimala piška resno. »Jutro ima posebno moč. Ti ne boš nikoli večji kakor si zdaj,« je menila piška, »ker zaležiš jutro in se ne umiješ!«

»Beži, beži, to so le prazne besede!« je rekel Miško hrabro, vendar se je tresel od strahu. Strašno bi bilo ostati vedno majhen. Vsi se bi mu smejali, ker bi vsi vedeli, zakaj je ostal majhen. Pa je rekel: »Kdo ti je pa to povedal?«

»Nihče. To modrost prinesemo živali in rastline že s seboj na svet. Le vprašaj botra zajčka, ki obira tamle zelje.«

»Zajček!« je poklical Miško. Zajček je pristrigel ušesa in se previdno ozrl proti strani, kjer je slišal klicanje. Ko se je prepričal, da ga kliče otrok, ne pa kmet z lopato ali lovec s puško, je priskakljal k Mišku. »Dober dan,« je pozdravil dečka in njegovo piško. »Kaj je novega?« je začel zajček pogovor.

»Nič,« je odvrnila piška, »le Miško bi rad vedel, če je res, da zaspanci ne rastejo.«

»Res, res, je potrdil zajček in začel pripovedovati o črvih in črvičkih, ki živijo globoko pod zemljo in ne vidijo nikoli jutranjega solca. Majhni ostanejo in umazani so. Pa tudi ti se še nisi umil,« je dejal zajček nepričakovano Mišku. Miško je zardel. Sram ga je bilo.

»Le poglej se v poteček!« mu je sve-

toval zajček. »Marog imaš po obrazu kakor kakšna pustna šema.«

Miška je bilo še bolj sram. Nagnil se je k potoku in zagledal v srebrni vodici svoj umazani obrazek.

»To pa že nisem jaz,« je zavpil jezno in vrgel kamen v bistre valove. Tedaj je završalo iz potoka:

Miško, Miško, to si ti,
saj poznamo te že vsi,
da si vedno neumit,
zjutraj pod odejo skrit.«

Miško ni vedel, kaj naj stori. Pa mu je priskočil zajček na pomoč z besedami: »Miško, umij se!«

»Voda je mrzla in mokra,« se je repenčil Miško.

Zasmejali so se zajček in piška in poteček. Zakrohotala se je stara vrba, črni gavran, ki je čepel na njej.

Miška je bilo zares sram in vtaknil je junaško glavo v vodo. Pomočil je tudi roke in se zmagoslavno ozrl k piški. »Dobro, dobro,« mu je prijateljski pokimala in rekla: »Zdaj se pa še navadi zgodaj vstajati. Kdor jutro zamudi, ne raste! Poglej samo mene, kako sem že velika!«

Miško jo je pomeril z ostrim pogledom in molčal.

Zamišljen se je vlegel spet pod staro vrbo. Ni mu šlo v račun, da se mora umivati in rano vstajati. Po dolgem premišljevanju se je odločil in naročil svoji piški: »Zjutraj me prebudi še pred soncem!«

»Prav rada,« mu je odvrnila piška.

2

Zjutraj še ni sonce pogledalo izza temnih gora, ko je že piška trkala na okno in kokodakala:

»Hej, pokonci, je že dan,
sonce sije že čez plan!«

Miško je v sarlah slišal piško in je zamahnil proti njej kakor bi podil sitne muhe. Piška pa, ne bodi lena, odkoraka v sobo, skoči na postelj in potegne s kljunom Miška za nos.

(Dalje.)

Večerna glasbena ura

**Zvesti varuh
čuva dom**

Tilen Epih:

Lisičja

— Če boste pridni, pa povem vam basen —
Mirila svoje male je lisica —
in že je nehal ravs in kavs.
— Tam doli v vasi —, je začela,
— živi strašan brdavs,
ki hodi kar po zadnjih dveh,
a prvi dve pobeša ob straneh,
ki nima repa, a pod nosom
kar z dvema veveričjima otepa.
Neroden je in pa tako počasen,
da zadnjič, ko odnesla sem mu kuro,
šele čez dobro, dobro uro,
ko že obrali zadnje ste kosti,
in v drugo že krenila sem na pot,
za prvo se iskal me je in klet.
Da me dobil je, bi me zmlel,
tako železne stiskal je pesti.
Odkar pa vzela sem mu petelina,
je teleban zabiti ves zmedén.
Vso noč prižiga luč in čaka dneva,
čez dan pa ves prečut po polju zeva.
Da je pa malo bolj pošten,
bi vedel, da za me ustvarjena je kuretina
in da za trud gre njemu komaj desetina.
Sedaj pa spat, saj siti ste že vseh dobrot! —

Marijana Željeznova-Kokalj:

Vojna in mir

(Prizor)

Osebe:

1. glas.	Norec.
2. glas.	1. Verižnik.
3. glas.	2. Verižnik.
4. glas.	Žena z otročkom.
Zbor.	Starec.
Otrok.	Mati.
Sestra.	Glasnik.
Dekle.	I. Plesalke.
Oče.	II. Plesalke.
Kmet, kmetica, delavec itd. z orodjem.	

Godba: Rienzi (od Wagnerja)
I. iz Overture.
II. Die Friedensboten.

Čas: ob premirju.
Kraj: Bojno polje.

1. prizor

Poltema.
Godba: Overture.
Plesalke I. (Ritmične vaje z meči, ali kaj podobnega.)

2. prizor

Zbor (izza kulis v presledkih)
Boli!... Umreti!... O... Oče... Nevesta...
Sestra... Brat... O... Mati... Mati...
Godba zelo tiho:
1. glas (izza kulis): Mir!
2. glas (izza kulis): Paix!
3. glas (izza kulis): Friede!
4. glas (izza kulis): Pace!
1. glas (izza kulis): Mir!
Zbor (izza kulis): Mir... Mir!

3. prizor

Otrok: Oče... Oče! Kje ležiš,
kje je tvoj poslednji dom?
Oče, oče, kdo nas bode hranil,
kdo bo ljubil in za nas skrbel?
(Odide.)

4. prizor

Sestra: Brat v daljavi neizmerni
grob pri grobu valovi,
a v katerem mi
počivaš ti? (Odide.)

5. prizor

Dekle: Cvetja ti nasula bom,
moj preljubi ženin,

o, več jokati ne znam,
spati in moliti.
Kje si ljubi ženin?
Tihi so ubiti,
spe,
da se nikdar ne zbude. (Odide.)

6. prizor

Oče: Vijem roke in preklinjam sonce
in preklinjam to življenja ustvarja-
jočo moč.
In preklinjam sebe, njo,
ki te je rodila.
in preklinjam vse človeštvo.
Mlad tako... o, mlad tako...
moral brez besed si pasti
in s teboj vsi upi...
nam ostale so — pošasti! (Odide.)

7. prizor

Norec: Ha... Pobegnil sem, pobegnil sem!
Zbogom ti krvavi ples,
vriskam, skačem in kot bes
vse ljudi plašim.
Vojna, vojna, dirindaj —
greš in prideš spet nazaj! (Odide.)

1. Verižnik: Vojna, vojna, dirindaj,
polne so blagajne!
»Oče naš« za vse te rajne —
saj ne bo jih več nazaj!
2. Verižnik (krohota): Ne — ne bo...
Če izprazne se kozarček,
spet napolni se do vrha.
Naj srce ljudem se krha,
crknjen konj — je vedno mrha —
mrtvec pa je — zemlji gnoj!
1. Verižnik: Pojdi, pojdi, bratec moj,
tu smrde mrličji,
krokarji, nesramni ptiči
rajnim motijo pokoj! (Odide.)

9. prizor

Žena z otročičkom: Glej naju mož!
Zapustil si naju
in sama tavava...
Ubožec, ti, otrok
ne boš poznal
ne lica, ne glasu
nikoli svojega očeta.
Kako je bridko to življenje! (Odide.)

10. prizor

Starec: Ne vem. Pa toliko je teh grobov,
o toliko je vseh sinov,
ki bili so in zdaj jih ni...
Sem star in rad živim,
a ti, ki šli so v smrt

kot žrtve greha vseh ljudi —
puhteli so življenja, sil in nad...
Kdo li umrje rad?
Še ptica smrti se boji,
v viharju drevje zaječi,
ko lomi kamen se — bobni!
Narava s smrtjo se bori,
a ti... so nemo šli
v nastavljeno jim past! (Odide.)

11. prizor

Mati: Moj sin... Moj sin! (Se zgrudi.)
Zbor (izza kulis): Oče... Brat... Ženin...
Mož... Sin... Si... n!... Groza... Strah
... Smrt... Smrt... Sin... Sin!

12. prizor

Razsvetljen oder:
Plesalke II. Ritmične vaje, ki so v skla-
du s petjem.

Zbor (izza kulis): Zemljani čujte glase
svetovnega miru,
hitite v nove čase
brez groze in strahu.
V temó razlil doline
se sonca je sijaj
in ladja spet v daljine
se vozi tja — nazaj,
ker mir se spet razgrnil
in v bratstvo vse je strnil.
Vrskajte doli,
zapojte gore!
Vrskajte gore,
zapojte doli.

Glasnik (okoli njega plesalke):
Sem videl mesta, tuji svet,
obšel sem morja, večni led,
povsod sem našel jad, gorje
in klic: »Vrnite mir nam že!
Prinesel sem miru jim vest,
začul sem vrisk vasi in mest.
Pastir je v hrib ovce pognal
in kmet je zemljo zaoral —
Spet mir je — pesem dela — dal!

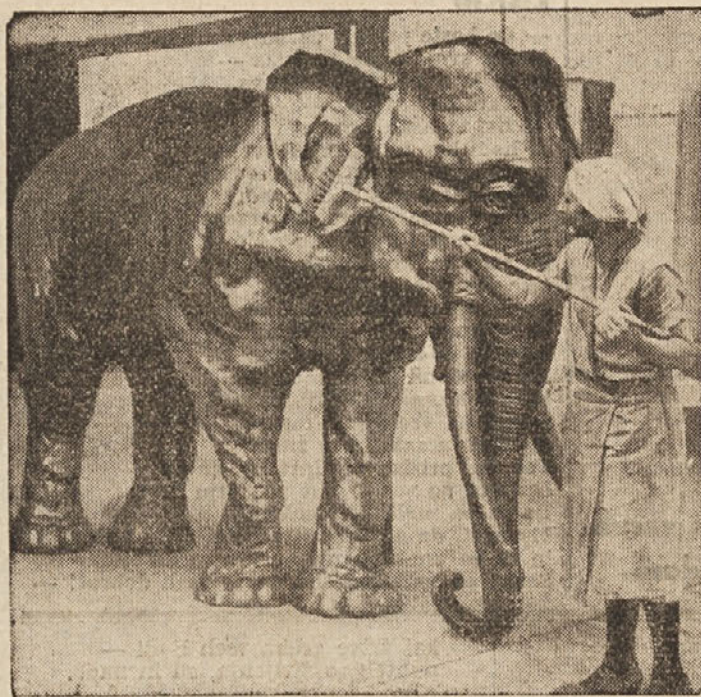
Zbor: Prinesel sem miru jim vest,
Začul sem vrisk vasi in mest,
končan svetovni je prepir,
spev dela je zaoril: Mir!

13. prizor

Godba (preludira, živa slika — kmet,
kmetica, delavec itd. z orodjem):
Vrskajte doli,
zapojte gore,
neskončno pesem
svobode, miru!

(Zastor.)

Orjaški slon - iz lepenke

Felner-Valo Bratina:

Botrca smrt

Legenda v šestih slikah

DRUGA SLIKA

Temno ozadje. Pred tem postelja siromaka z vzglavjem proti ospredju (občinstvu). Poleg vzglavja dogorevajoča sveča. Siromak (leži v postelji).

Njegov sin (sedi poleg njega): Oče, sveča že dogoreva, pa nimam denarja, da bi kupil drugo.

Siromak: Jaz je ne potrebujem več. Moje življenje se izteka. Ugasnilo bo hkrati s tole svečo.

Sin: Oče, ozdraviti morate. Še enkrat pojdem tja k sosedu in ga bom prosil, naj mi da par grošev za novo svečo.

Siromak: Nikar ne hodi tja! Tudi tebe bo nagnal s psi, ter kričal za teboj: »Pojdi na cesto, berač!...« (Prevzame ga slabost in se zgrudi.)

Sin: Oče! ... Kaj vam je? ...

Siromak: Tretjo, ki bi jo tam srečal, bi bila tudi danes najboljša.

Sin: Ne razumem vas, oče? ...

Smrt (se pojavi ob strani pred črnim ozadjem).

Sin: Kdo prihaja?

Smrt: Tvoja botra.

Sin: Pa nisem nikoli slišal o kaki botri.

Smrt: Tvoj oče me je vzel za botro, ko si prišel na svet, a jaz sem mu obljubila, da pridem o pravem času. Ti si dorastel in jaz držim obljubo. Tu je moje darilo. (Vrže šop zelišča na posteljo.) To je zdravilno zelišče, ki ozdravi vsakogar, komur ga daš. Toda dati ga smeš samo tistemu in le tedaj, če mu stojim ob vzglavju. Če me vidiš pri njegovih nogah, tedaj mora umreti. Zapišni si to in glej, da ne boš mojega darila zlorabil, pa boš dolgo živel v blagostanju in zadovoljstvu.

Sin: Tedaj pa takoj poskusim pri svojem očetu s tem zeliščem, da bom videl, če je tvoje botrsko darilo res kaj prida!

Smrt (izgine).

(Dalje.)

Kovačnica v gori

(Palčki vnovič bušijo v smeh in stražarjem se tako razmaknejo sulice, da ni več križev. Lomač, ki se je nalašč delal pijanega, ta trenutek plane kvišku in jo odkuri venkaj. Palčki se razbeže, žalik-ženi krikneta in zletita proti zakladnici, a Lomač se še vsem skupaj poroga iz gozda.)

Lomač (zunaj, a še viden): Kar ni za deklča in ne za fantiča, sem vam povedal, ho, ho, ho, tega pa ne, kaj bi za oba res najboljša bilo! Slik, slik, Pok in Pik, slik, slik! Zdaj grem po medicino v goro! (Odlomasti v gozd in je spet čuti kakor vihar.)

1. palček (se priplazi sredi kovačnice): Ga že ni več — (Se boječe ozira.) Prav res ga ni. (Skomigne z rameni.) Zdaj pa imamo Pikovo modrost —

Pik (prileze previdno na dan): Jaz nisem »rivi! Čemu so pa stražarji? (Palčki se polagoma zbirajo.) Sicer pa no, nemara je bolj prav tako —

2. palček: Tak se ti je nazadnje vendar posvetilo? Jaz sem že prej dejal, da ni s tem rokomavhom nič. (Iz dalje se še vedno čuje odmev Lomačevega grohota.) Menda je našel zdaj medicino —

(Dalje.)

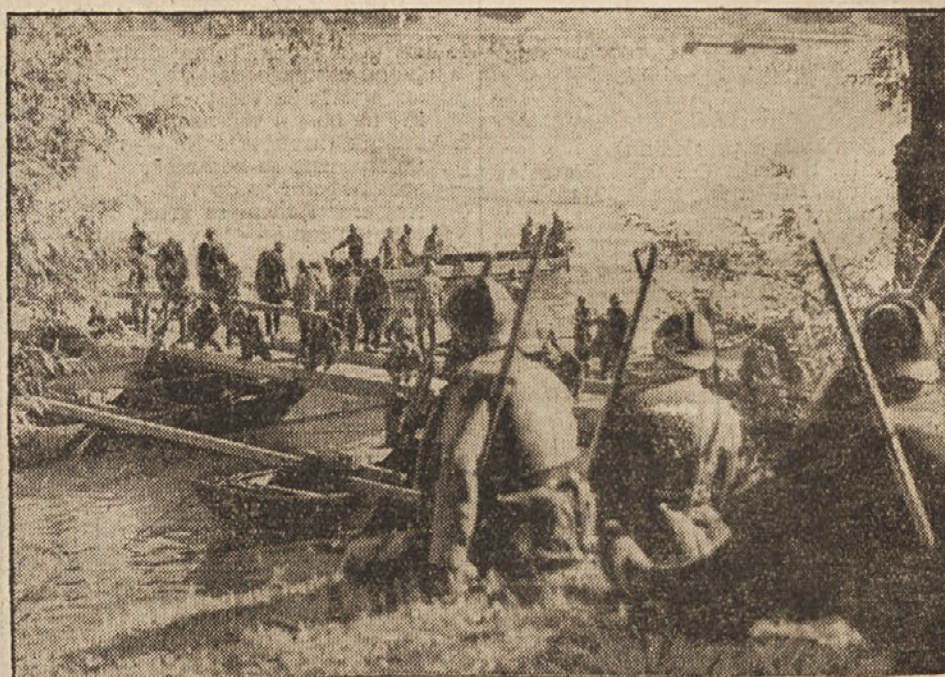
Tetina pošta pride prihodnjic

Zanimiva francoska znamka za priporočena pisma

Priporočnino potrdijo v Franciji s posebnimi znamkami. Na tej je naslikano dvorišče samostana St. Trophine v Arlesu (iz 11. stoletja). Znamka za fr. 3'50 je rdeče rujave barve.

Z manevrov naše vojske

Slika nam kaže našo vojsko pri gradnji zasilnega mostu čez Savo o priliki jesenskih manevrov (velikih vojaških vaj).